

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.05 - МКР. 1950 «С» 2023.10.26. 001. ПЗ

КОСТИЛЯНУ ВІТАЛІЯ АНАТОЛІЙОВИЧА

2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

УДК 336.221:336.225.674:336.71

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри обліку
та оподаткування

_____ **Анатолій ДІБРОВА**
(підпис)

_____ **Володимир ЛИТВИНЕНКО**
(підпис)

«___» _____ 2024 року

«___» _____ 2024 року

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Організаційно-методичне забезпечення внутрішнього аудиту
діяльності фінансових небанківських установ»**

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

**Гарант освітньо-
професійної програми**

к.е.н., доцент

_____
(підпис)

Тамара ГУРЕНКО

Керівник

магістерської

кваліфікаційної роботи

к.е.н., доцент

_____
(підпис)

Людмила МЕЛЬЯНКОВА

(ПІБ керівника)

Виконав

_____
(підпис)

Віталій КОСТИЛЯНУ

(ПІБ студента)

Київ - 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

обліку та оподаткування

к.е.н., доц. _____ Володимир ЛИТВИНЕНКО

“ ____ ” _____ 2023 р.

**ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТУ
Костилян Віталію Анатолійовичу**

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування

(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»

(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема кваліфікаційної магістерської роботи **«Організаційно-методичне забезпечення внутрішнього аудиту діяльності фінансових небанківських установ»** затверджена наказом ректора НУБіП України від 26 жовтня 2023 року № 1950 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____

Вихідні дані до кваліфікаційної магістерської роботи: законодавчо-нормативна база України, наукова та періодична література, матеріали науково-практичних конференцій, інформація Інтернет видань і веб-сайтів та дані обліку і звітності ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні аспекти функціонування внутрішнього аудиту в фінансових небанківських установах
2. Аналіз ведення внутрішнього аудиту в інвестиційній фірмі
3. Основні напрями підвищення ефективності ведення внутрішнього аудиту на прикладі ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

Перелік графічного матеріалу (за потреби): таблиці, рисунки.

Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи
Завдання прийняв до
виконання**

_____
(Підпис)

_____
(Підпис)

Людмила МЕЛЬЯНКОВА
(прізвище та ініціали)

Віталій КОСТИЛЯНУ
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою «Організаційно-методичне забезпечення внутрішнього аудиту діяльності фінансових небанківських установ»

В магістерській кваліфікаційній роботі розкривається сутність питання ведення внутрішнього аудиту інвестиційної фірми в системі фінансового сектору України.

У вступі розкривається актуальність теми роботи, мета та основні завдання, об'єкти і предмет дослідження. Актуальність теми полягає у організації і методики ведення внутрішнього контролю та аудиту в період глобального застосування інформаційних технологій в контексті фінансових небанківських установ.

В першому розділі роботи розкриваються теоретичні основи поняття внутрішнього аудиту, його ведення, основних показників і характеристик, планування проведення належної перевірки з урахуванням аспектів ведення господарської діяльності інвестиційної фірми. У другому наведена організаційно-економічна характеристика об'єкта дослідження – ТОВ «ІНВЕСТУДІО», описано облікову політику, наведено деталі системи аудиту та застосування ризик менеджменту на підприємстві. У третьому розділі проведено аудит підприємства, охарактеризовано методологічні аспекти аналізу і внутрішнього контролю об'єктів дослідження, проаналізовано та оцінено організацію ведення контролю, розроблено рекомендації щодо оптимізації процесів внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах, запропоновано стратегії інноваційного розвитку внутрішнього аудиту в контексті глобальних тенденцій. За результатами дослідження були сформульовані висновки, надані пропозиції.

Ключові слова: облік, внутрішній контроль, аудит, інвестиційна фірма, пруденційні нормативи, моніторинг, аналіз, закон, податки, звітність.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ФІНАНСОВИХ НЕБАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ.....	5
1.1. Концепція внутрішнього аудиту та його роль у фінансовому менеджменті.....	5
1.2. Методи та інструменти внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах.....	7
1.3. Планування проведення належної перевірки в системі функціонування інвестиційної фірми	11
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА АНАЛІЗ ВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ФІРМІ	16
2.1. Організаційна характеристика інвестиційної фірми ТОВ «ІНВЕСТУДІО» .	16
2.2. Оцінка системи внутрішнього контролю та аудиту в ТОВ «ІНВЕСТУДІО».....	25
2.3. Аналіз ризиків та аудиторських висновків на основі діяльності небанківських фінансових установ	28
Висновки до розділу 2.....	31
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ІНВЕСТУДІО»	32
3.1. Розробка звіту служби внутрішнього аудиту на підставі проведеного дослідження діяльності ТОВ «ІНВЕСТУДІО»	32
3.2. Рекомендації щодо оптимізації процесів внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах	56
3.3. Стратегії інноваційного розвитку внутрішнього аудиту в контексті глобальних тенденцій.....	58
Висновки до розділу 3.....	62
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації економічних процесів та зростання конкуренції на фінансових ринках, роль та значення внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах набуває особливої актуальності. Внутрішній аудит виступає як важливий інструмент контролю за ефективністю управління, дотриманням нормативно-правових вимог та управління ризиками, що забезпечує стійкість та надійність діяльності фінансових інституцій. Ринок небанківських фінансових послуг України зазнає ряд системних змін, спричинених як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками, що вимагає адаптації та вдосконалення методів внутрішнього аудиту.

Проблематика внутрішнього аудиту діяльності фінансових установ знаходиться у фокусі досліджень багатьох науковців. Серед світових дослідників варто виділити праці М. Power, який аналізує інституційні аспекти внутрішнього аудиту, L. Spira, що фокусується на управлінні ризиками, та D. B. R. Smith, який вивчає аспекти корпоративного управління. Роботи J. Cohen та K. Quick висвітлюють проблематику аудиторської ефективності та етичні виміри внутрішнього аудиту. Український контекст досліджень представлений працями таких вчених як О.В. Білоус, І.М. Терещенко, які аналізують особливості внутрішнього аудиту в українських умовах, та Л.Г. Мельник, що зосереджується на стратегічних аспектах аудиту. Дослідження О.Ю. Редькіна та К.В. Мойсеєнка акцентують увагу на внутрішньому контролі та аудиті в системі корпоративного управління.

З урахуванням динаміки розвитку фінансового сектору та збільшення вимог до прозорості та підзвітності діяльності фінансових установ, вивчення та вдосконалення організаційно-методичного забезпечення внутрішнього аудиту стає не лише актуальним, але й необхідним кроком для підвищення ефективності управління в цілому. Ось чому вибір даної теми для дослідження є вмотивованим та своєчасним.

Метою дослідження є систематизація та удосконалення організаційно-

методичних засад внутрішнього аудиту в фінансових небанківських установах.

Виходячи з мети дослідження у роботі поставлені було поставлено та вирішено наступні завдання:

- Визначення теоретичних основ внутрішнього аудиту та його функціональної ролі у фінансовому менеджменті небанківських установ.
- Аналіз існуючої практики внутрішнього аудиту на прикладі обраних небанківських фінансових установ України.
- Оцінка ефективності внутрішніх аудиторських процедур та методів ризик-менеджменту.
- Розробка рекомендацій щодо поліпшення організаційно-методичного забезпечення внутрішнього аудиту.
- Пропозиції інноваційних підходів для підвищення ефективності внутрішнього аудиту в контексті мінливих економічних умов.

Об'єктом дослідження є процеси внутрішнього аудиту в ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

Предметом дослідження виступає методи та інструментарій внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах.

Для проведення дослідження застосовано комплексний підхід (щодо визначення алгоритму оцінки ефективності проведення внутрішнього аудиту), метод системного аналізу (основ внутрішнього аудиту та його функціональної ролі у фінансовому менеджменті небанківських установ), метод статистичних та експертних оцінок, метод порівняння тощо.

Практичне значення полягає у розробці рекомендацій для оптимізації процесів внутрішнього аудиту, що дозволить підвищити ефективність управління ризиками та контрольну діяльність у фінансових небанківських установах.

Тему магістерської також розглянуто в тезі «Особливості внутрішнього аудиту діяльності фінансових небанківських установ», що подано на друк до V Міжнародної науково-практичної дистанційної конференції «Scientific Research: Modern challenges and Future Prospects» від 16.12.2024.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ФІНАНСОВИХ НЕБАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

1.1. Концепція внутрішнього аудиту та його роль у фінансовому менеджменті

Внутрішній аудит являє собою комплексну та незалежну оціночну діяльність, що здійснюється в межах організації з метою вдосконалення її операцій. Це надзвичайно важливий інструмент, що допомагає організації досягти своїх цілей, пропонуючи систематичний та дисциплінований підхід до оцінки та вдосконалення ефективності управління ризиками, контролю та процесів управління.

Внутрішній аудит, як концепція, розвивався у відповідь на постійно змінювані умови ділового середовища та зростаючі вимоги стейкхолдерів щодо прозорості та підзвітності діяльності. Від традиційного фокусу на фінансових та операційних аудитах, сучасний внутрішній аудит розширив свій спектр до оцінки всіх аспектів ризику, включаючи стратегічні, операційні, фінансові, інформаційні технології та відповідність нормативно-правовим вимогам [17, С. 20].

У фінансовому менеджменті, внутрішній аудит виконує кілька ключових функцій:

1. Управління ризиками: Внутрішній аудит допомагає ідентифікувати та оцінювати ризики, що можуть впливати на досягнення цілей організації, забезпечуючи рекомендації щодо їх мінімізації.

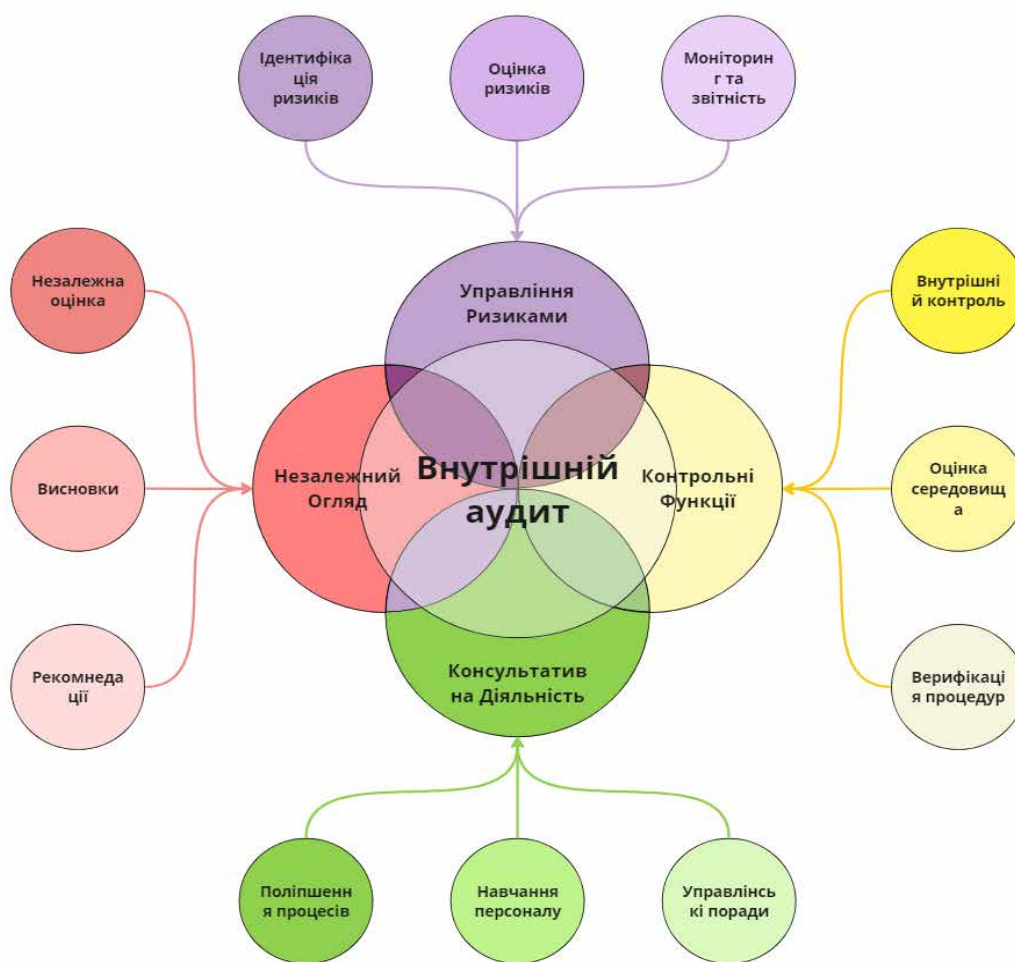
2. Контрольна функція: Внутрішній аудит перевіряє дієвість та ефективність внутрішніх контрольних систем, забезпечуючи дотримання встановлених процедур та політик.

3. Консультативна діяльність: Внутрішні аудитори консультують керівництво щодо поліпшення процесів, включаючи ефективність операцій та управління ресурсами.

4. Незалежний огляд: Внутрішній аудит надає незалежну оцінку того, наскільки ефективно організація управляє своїми процесами та ресурсами.

Також внутрішній аудит використовує різноманітні методи та підходи для здійснення своїх функцій (рис 1.1). До них належать:

- Аудиторські перевірки: Систематичні перевірки для оцінки відповідності дійсності заявленим політикам та процедурам.
- Ризик-орієнтований підхід: Фокусування на областях, які представляють вищий рівень ризику для організації.
- Консультації та рекомендації: Надання керівництву порад щодо вдосконалення управління, контролю та операцій.

miro

Рис.1.1. Структура та ключові компоненти внутрішнього аудиту в контексті фінансового менеджменту

Джерело: Розроблено автором на основі [34]

Внутрішній аудит є важливим компонентом управлінської структури небанківських фінансових установ, забезпечуючи цілісне та ефективне управління. Його роль у фінансовому менеджменті важко переоцінити, оскільки він допомагає у виявленні та управлінні ризиками, забезпечуючи стабільність та ефективність діяльності установи [13, С. 74].

1.2. Методи та інструменти внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах

Методи та інструменти внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах вимагає ретельного розгляду, адже цей аспект є фундаментальним для забезпечення адекватності та ефективності аудиторської діяльності. Аналізується він на рівні застосування специфічних аудиторських методик, інструментів оцінки, які дозволяють аудиторам виконувати свою роботу з урахуванням особливостей небанківського сектору [5, С. 119].

Тож до методів внутрішнього аудиту для фінансових небанківських установ можна віднести наступні:

1. Документальний аналіз є одним з основних методів внутрішнього аудиту. Він передбачає детальне вивчення і аналіз документації, що відображає фінансові та господарські операції установи. Це може включати договори, фінансові звіти, внутрішні політики та процедури, протоколи засідань керівництва та інше.

2. Спостереження та інтерв'ю також є важливими методами внутрішнього аудиту. Спостереження включає в себе безпосереднє спостереження за процесами та процедурами, що відбуваються в установі, тоді як інтерв'ю зі співробітниками дозволяє зібрати першоджерельну інформацію про їх діяльність та виявити можливі прогалини в системі контролю.

3. Аналітичні процедури включають в себе використання різноманітних аналітичних інструментів та технік, таких як горизонтальний та вертикальний аналіз фінансових звітів, аналіз співвідношень, трендовий аналіз, а також

прогностичний аналіз. Ці методи дозволяють виявити аномалії та тенденції, які можуть вказувати на потенційні ризики або проблеми.

4. Тестування використовується для перевірки відомостей та систем, що включають перевірку вибіркового транзакцій та процесів, аби пересвідчитися в їх відповідності затвердженим стандартам та політикам.

Окрім класичних методів, на вимогу чинного законодавства та контролюючого органу у вигляді НКЦПФР внутрішній аудитор фінансових небанківських установ повинен використовувати методи розрахунку пруденційних нормативів, які мають відповідати критеріям, що визначені регулятором. Серед таких нормативів є:

1. Показник мінімального розміру регулятивного капіталу (мінімальний розмір: 1 000 000,00 грн.);

2. Норматив адекватності регулятивного капіталу. Нормативне значення: не менше 8,00 %;

Розраховується як (форм. 1.1):

$$\text{Адекватність регулятивного капіталу} = \frac{\text{Регулятивний капітал}}{\text{Ризикові активи}} \times 100\% \quad (1.1)$$

3. Норматив адекватності капіталу першого рівня. нормативне значення: не менше 4,50 %;

Розраховується як (форм. 1.2):

$$\text{Адекватність капіталу 1 рівня} = \frac{\text{Капітал першого рівня}}{\text{Ризикові активи}} \times 100\% \quad (1.2)$$

4. Коефіцієнт фінансового левериджу; нормативне значення: від 0 до 3.

Розраховується як (форм. 1.3):

$$\text{Фінансовий леверидж} = \frac{\text{Зобов'язання}}{\text{Власний капітал}} \quad (1.3)$$

5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності; нормативне значення: не менше 0,2;

Розраховується як (форм. 1.4):

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Ліквідні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (1.4)$$

Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента, що є банком або торговцем цінними паперами; нормативне значення: не більше 100%;

Розраховується як (форм 1.5):

$$\text{Кредитний ризик} = \frac{\text{Сума кредитів одному контрагенту}}{\text{Капітал першого рівня}} \times 100\% \quad (1.5)$$

Для проведення розрахунків визначених пруденційних нормативів використовуються рахунки, що наведено в (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Аудиторська перевірка пруденційних нормативів

Показник	Складові	Рахунки
Регулятивний капітал	Зареєстрований статутний капітал	401
	Непокритий збиток на початок зв. року	44
	Збитки поточного року	44
	Нематеріальні актив за залишковою вартістю	12 – 133
Адекватність регулятивного капіталу	Готівкові кошти	301 + 302 + 333 + 334
	Кошти на поточних рахунках та депозити до запитання	311 + 3123
	Строкові депозити в банках	313
	Короткострокова дебіт. заборгованість, термін не настав	3731+ 3732
	Активи, які не увійшли до інших груп	133
Операційні показники	Загальна сума зобов'язань	471 + 631 + 6851 + 661+ 6411+ 642 + 651 + 55
	Розмір власного капіталу	47 – 44
	Готівкові кошти	301 + 302 + 333 + 334
	Кошти на пот. рахунках та депозити в банках	31
	Поточні фінансові інвестиції	352 + 3731 + 3732
	Поточні зобов'язання	471 + 631 + 685

Джерело: сформовано автором на основі [23]

Додатково внутрішні аудитори здійснюють співставлення поточних показників компанії з стратегією її розвитку. Для цього використовуються економічні методи проведення внутрішнього аудиту (Додаток А.1).

В системі внутрішнього аудиту важливим аспектом, є використання інструментів внутрішнього аудиту. Класичними для проведення якісного аудиту небанківських фінансових установ є такі інструменти:

1. Спеціалізоване аудиторське програмне забезпечення дозволяє аудиторам автоматизувати процеси аналізу даних, виявлення зразків та тенденцій, що можуть бути непомітні при ручному аналізі.

2. Чек-листи та матриці ризиків використовуються для систематизації оцінки ризиків та контрольних процедур, забезпечуючи, щоб жоден важливий аспект не був упущений під час аудиту.

3. Бази даних та електронні архіви є незамінними для зберігання великих обсягів документації та історичних даних, що дозволяє здійснювати швидкий пошук та аналіз інформації.

Методи та інструменти, що використовуються внутрішніми аудиторами, є ключовими для забезпечення якості та надійності аудиторських висновків. Вони мають бути адаптованими до специфіки небанківського сектору та орієнтованими на ідентифікацію та мінімізацію ризиків, що є невід'ємною частиною управління будь-якою фінансовою установою.

Аналізуючи теоретичні аспекти внутрішнього аудиту, необхідно відзначити його критичну роль у фінансовому менеджменті небанківських фінансових установ. Концептуалізація внутрішнього аудиту, охоплююча його цілі, завдання та функції, виявилась ключовою для забезпечення ефективності управлінських рішень, управління ризиками та підвищення прозорості діяльності. Внутрішній аудит, виконуючи свої контрольні та консультативні функції, сприяє зміцненню внутрішньої контрольної системи установи та підвищенню її довіри з боку інвесторів та регуляторів [16, С. 170].

Систематичний огляд методів та інструментів внутрішнього аудиту підкреслює значення вибору адекватних методологій для проведення аудиту. Інтеграція як традиційних, так і новітніх підходів, включаючи статистичний аналіз, математичні та бухгалтерські методи, є необхідною для всебічного оцінювання фінансової звітності, виявлення ризиків та підвищення якості аудиторських

висновків. Зокрема, застосування таких інструментів, як метод подвійного запису, аналітико-синтетичний метод, методи оцінки капіталовкладень та аналізу ліквідності, відіграє визначальну роль у забезпеченні точності та надійності аудиторської діяльності.

Враховуючи зростаючу складність та динаміку розвитку фінансового сектору, роль внутрішнього аудиту як інструменту контролю та управління не може бути недооціненою. Якісне впровадження принципів та практик внутрішнього аудиту забезпечує стійкість установи до зовнішніх та внутрішніх викликів, водночас підвищуючи її конкурентоспроможність та імідж на ринку. Таким чином, перший розділ закладає фундамент для подальшого глибокого аналізу та розуміння

1.3. Планування проведення належної перевірки в системі функціонування інвестиційної фірми

З огляду на систему функціонування інвестиційних фірм на фінансовому просторі ринку капіталу України, діяльність внутрішніх аудиторів базується на чітко алгоритмованих та регламентованих дій, що супроводжуються розробкою планових заходів проведення належної перевірки.

Основним регламентом проведення поточної та щорічної перевірки є план служби внутрішнього аудиту, який розробляється внутрішнім аудитором на початку кожного календарного року та затверджується Рішенням Загальних зборів Учасників інвестиційної фірми [55, С. 68].

План внутрішнього аудиту інвестиційної фірми складається з метою виявлення відповідності внутрішніх документів Товариства, що передбачені ліцензійними умовами діяльності з торгівлі цінними паперами, вимогам законодавства на фондовому ринку, виконанню працівниками Товариства вимог внутрішніх правил і процедура, що регламентуються внутрішніми документами Товариства, а також ведення господарської діяльності згідно з чинним законодавством.

В свою чергу побудова плану аудиторської перевірки (контролю) виконується за такими аспектами:

1. Тип аудиторських завдань – це аспект призми під якою потрібно проводити належну перевірку об'єкта дослідження. В розрізі функціонування інвестиційних фірм, типи аудиторських завдань бувають:

- Аудит ефективності – тип перевірки об'єктів дослідження з огляду на раціональне використання ресурсів, ефективне ведення діяльності та доцільності проведення операцій інвестиційною фірмою. Такий тип аудиту використовується для перевірки Діяльності з торгівлі цінними паперами, Діяльність фінансового моніторингу, Управління ризиками, Бухгалтерський облік та звітність. Отже такий тип аудиту використовується з метою визначення впливу діяльності товариства згідно стратегії розвитку [32, С. 113].

- Аудит відповідності – тип перевірки, який передбачає визначення відповідності ведення господарської діяльності з нормативними документами, якими керується фірма. Тому цей тип перевірки дозволяє фірмі вести діяльність згідно чинного законодавства, враховуючи зміни норм. Такий тип аудиту застосовується до кожного аспекту діяльності компанії з метою визначення відповідності діяльності компанії до законодавчих та нормативних актів, ведення обліку і документування господарських операцій, дотримання вимог внутрішніх документів, тощо.

- Фінансовий аудит – тип перевірки що переважно застосовується для аудиту бухгалтерського обліку та фінансової звітності на предмет відповідності ведення обліку та строків її подачі [48, С. 59].

- Аудит касової дисципліни – тип перевірки, що використовується для перевірки касової книги, а саме процедури її ведення.

2. Тема аудиторського завдання – головне завдання, що має виконати аудитор під час проведення належної перевірки. Завдання формуються відповідно до об'єкту дослідження та типу аудиторського завдання;

3. Мета Аудиторських завдань – графа в плані в кій засвідчується інформація про те навіщо здійснюється перевірка об'єкту. Це аспект, що дозволяє

керівнику критично зрозуміти висновок аудитора по відношенню до об'єкта дослідження.

4. Об'єкт аудиту – елементи діяльності компанії, які забезпечують ведення господарської діяльності (регламентуючі та супровідні документи, звітність, нормативи, програми та положення, тощо).

5. Предмет та обсяг досліджень – деталізація об'єктів з чітким переліком документів які підлягають дослідженню.

6. Період дослідження – графа в якій фіксується інформація про те за який період слід аналізувати об'єкти дослідження;

7. Строки виконання аудиту – аспект, який вимагає чітке розгалуження термінів проведення перевірки з урахуванням поточної діяльності компанії, а тому кожному об'єкту аудиту присвоюється свій термін виконання.

ТОВ "ІНВЕСТУДІО" здійснює активну торгівлю фінансовими інструментами, що вимагає строгого дотримання фінансових норм та регуляцій. Важливо оцінити, наскільки ефективно функціонують системи внутрішнього контролю для виявлення та управління ризиками, пов'язаними з цією діяльністю. Тож головними аспектами, що потребує компанія при проведенні внутрішнього аудиту є:

1. Діяльність з торгівлі фінансовими інструментами - ключовими аспектами оцінки є відслідковування та аналіз транзакцій, контроль за дотриманням торгових лімітів та оцінка ефективності ризик-менеджменту;

2. Діяльність з фінансового моніторингу - фінансовий моніторинг у ТОВ "ІНВЕСТУДІО" включає нагляд за фінансовими операціями для запобігання фінансовим зловживанням та відмиванню коштів. Аудитор повинен перевірити відповідність процедур фінансового моніторингу чинному законодавству та міжнародним стандартам, включаючи перевірку системи виявлення підозрілих транзакцій;

3. Діяльність з управління ризиками - Необхідно оцінити, як компанія ідентифікує, аналізує та управляє ризиками, пов'язаними з її операціями. Особливу

увагу слід приділити ризикам, інвестиційним стратегіям, політикам та процедурам забезпечення фінансової стабільності;

4. Кадровий облік - Оцінка кадрового обліку включає перевірку відповідності кваліфікації співробітників вимогам;

5. Бухгалтерський облік і звітність - бухгалтерський облік та звітність вимагають аналізу точності та повноти фінансових записів та звітів;

6. Статутний та власний капітал - Важливо оцінити адекватність статутного та власного капіталу у відповідності до регуляторних вимог;

7. Інвентаризація - Інвентаризація включає перевірку фізичної наявності активів та їх відповідності обліковим записам;

8. Військовий облік – включає ведення військового обліку працівників на підприємстві;

Відповідно до зазначених критеріїв та дослідження вимог з боку регулятора можна розробити план аудиторської перевірки має бути складено наступним чином (додаток А.2).

В фінансових небанківських установах розробка плану внутрішнього аудиту відбувається на початку нового фінансового року та підлягає затвердженню рішенням загальних зборів.

Отже, на підставі розробленого плану, працівник внутрішнього аудиту здійснює всебічну перевірку підприємства в продовж всього року. Результатом діяльності аудитора є розробка проміжних та заключних висновків, а також рекомендацій поліпшення ведення діяльності на підприємстві. Зазначена інформація згруповується у вигляді звіту, яка передається на ознайомлення:

1. Власнику компанії, з метою інформування та прийняття управлінських рішень, які враховують недоліки, що були знайдені і мають суттєвий вплив на діяльність компанії;

2. Керівнику та головному бухгалтеру з метою вивчення, усунення знайдених недоліків і розробки алгоритму не повторення помилок у майбутньому;

3. Канцелярії НКЦПФР України згідно Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу — діяльності з торгівлі фінансовими інструментами та Положення «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії»;

4. Компанії, що проводить зовнішній щорічний аудит (контроль) інвестиційної фірми

Висновки до розділу 1

Досліджено теоретичні аспекти функціонування внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах, акцентуючи на його критичній ролі у фінансовому менеджменті. Внутрішній аудит забезпечує ефективне управління організацією, поєднуючи контрольні, оцінювальні та консультативні функції. Його адаптивність до динамічних змін зовнішнього середовища та здатність охоплювати широкий спектр ризиків є основою для зміцнення прозорості діяльності установи та підвищення довіри з боку стейкхолдерів.

Особливу увагу приділено методам та інструментам внутрішнього аудиту, які включають документальний аналіз, спостереження, інтерв'ю, аналітичні процедури та тестування. Також виділено важливість використання спеціалізованого програмного забезпечення та баз даних для автоматизації процесів аналізу. Виконання пруденційних нормативів, визначених регулятором, забезпечує відповідність діяльності установи чинним вимогам, мінімізуючи ризики та підвищуючи ефективність управління.

Окрім загальних підходів, акцент зроблено на розробці та затвердженні плану внутрішнього аудиту, який є інструментом для проведення комплексної перевірки всіх аспектів діяльності установи. Системність та відповідальність у виконанні плану дозволяють виявляти недоліки, розробляти рекомендації та сприяти стабільному функціонуванню фінансових небанківських установ. Такий підхід забезпечує інтегроване управління ризиками та підвищує конкурентоспроможність установ на фінансовому ринку.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ТА АНАЛІЗ ВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ФІРМІ

2.1. Організаційна характеристика інвестиційної фірми ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

Об'єктом дослідження обрано товариство з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТУДІО» (ТОВ «ІНВЕСТУДІО») (код ЄДРПОУ 43032837) зареєстроване 03 червня 2019 року відповідно до чинного законодавства України, номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців про проведення державної реєстрації 1 070 102 0000 082838.

Організаційно-правова форма: товариство з обмеженою відповідальністю.

Місцезнаходження Товариства: 01133, м. Київ, провулок Лабораторний, будинок 1, офіс 176. Юридична адреса Товариства: 01133, м. Київ, провулок Лабораторний, будинок 1, офіс 176.

Видами економічної діяльності ТОВ «ІНВЕСТУДІО» є: 66.12 Посередництво за договорами по цінних паперах або товарах (основний); 64.99 Надання інших фінансових послуг (крім страхування та пенсійного забезпечення), н.в.і.у.; 66.19 Інша допоміжна діяльність у сфері фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення.

Мета діяльності: одержання прибутку від проведення підприємницької та іншої незабороненої законодавством України діяльності та наступного його розподілу між Учасниками Товариства.

Товариство є професійним учасником ринку капіталів та організованих товарних ринків і як інвестиційна фірма діє на підставі безстрокової ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами (брокерської діяльності), виданої рішенням НКЦПФР від 27.11.2019 р. № 707 та переоформленої рішенням НКЦПФР від 23.06.2021 р. № 420 на ліцензію з професійної діяльності на ринках капіталу з торгівлі

фінансовими інструментами, що включає: субброкерську діяльність; брокерську діяльність.

Згідно рішень НКЦПФР від 12.08.2021р. №651 та від 05.10.2021р. №902 в межах професійної діяльності з торгівлі фінансовими інструментами Товариство може надавати такі додаткові інвестиційні послуги:

1) надання клієнтам консультацій з питань фінансування їхньої господарської діяльності, стратегії розвитку, інших пов'язаних питань, надання послуг та консультацій щодо реорганізації або купівлі корпоративних прав юридичних осіб;

2) проведення інвестиційних досліджень та фінансового аналізу або надання будь-яких інших загальних рекомендацій, пов'язаних з проведенням операцій з фінансовими інструментами;

3) надання гарантій щодо виконання зобов'язань перед третіми особами за договорами, що укладаються від імені клієнта такої інвестиційної фірми.

межах ліцензії НКЦПФР Товариство надає брокерські і субброкерські послуги з торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, а також додаткові інвестиційні послуги юридичним та фізичним особам – резидентам України.

ТОВ «ІНВЕСТУДІО» не є контролером/учасником небанківської фінансової групи та не є підприємством, що становить суспільний інтерес.

22.01.2020 р. Державною службою фінансового моніторингу України ТОВ «ІНВЕСТУДІО» зареєстровано як суб'єкт первинного фінансового моніторингу.

Облікова політика Товариства розроблена відповідно оновленого варіанту Концептуальних основ фінансової звітності, обов'язкових для застосовування при формуванні звітності, а також до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Фінансова звітність Товариства складається відповідно до стандартів МСФЗ, проходить обов'язкову перевірку зовнішнього незалежного аудитора і щорічно оприлюднюється на сайті компанії [79].

ТОВ «ІНВЕСТУДІО» не має дочірніх підприємств, філій, представництв та інших відокремлених підрозділів. Організаційна структура Товариства складається

з адміністрації (директор та його заступники), бухгалтера, внутрішнього аудитора (суміщає обов'язки ризик-менеджера), відділу торгівлі цінними паперами, відділу інформаційних технологій.

Комерційна діяльність ТОВ «ІНВЕСТУДІО» зосереджена на наданні широкого переліку інвестиційних послуг на ринках капіталу фізичним та юридичним особам. Компанія пропонує сучасні і вигідні інвестиційні рішення для власників бізнесу, приватних інвесторів, заможних осіб та високооплачуваних спеціалістів різних професій.

Компанія забезпечує комплексний сервіс для приватних і корпоративних клієнтів щодо підготовки, організації, здійснення та супроводу всіх видів операцій з цінними паперами, а саме:

- надання послуг з купівлі, продажу, обміну цінних паперів на біржовому та позабіржовому ринку України;
- надання консультаційних послуг щодо інвестування у цінні папери іноземних емітентів, в тому числі тих, що знаходяться обігу в національній депозитарній системі України;
- надання інформаційно-аналітичних послуг щодо обігу цінних паперів та інших фінансових інструментів, а також роботи інвесторів на фондових ринках;
- надання послуг щодо формування і супроводу інвестиційних портфелів з цінних паперів, розробки інвестиційних стратегій та рекомендацій.

В Україні клієнтам надаються інвестиційні послуги з укладення цивільно-правових договорів (купівля, продаж, міна) щодо фінансових інструментів від імені клієнта, за рахунок клієнта, за відповідним договором з клієнтом чи за його замовленням, та/або здійснення дій, пов'язаних з такими послугами, які включають надання консультаційних послуг щодо фінансових інструментів та здійснення інвестицій у фінансові інструменти, виконання функцій субброкера шляхом передання виконання замовлень клієнта іншому брокеру.

Крім цього, Товариство надає послуги з виконання функцій керуючого рахунком клієнта у депозитарній установі, а також відкриття клірингового рахунку клієнта в ПАТ «Розрахунковий центр». Підприємство самостійно здійснює операції

з цінними паперами на позабіржовому ринку України, а операції на вітчизняних фондових біржах проводить як субброкер через партнерські інвестиційні фірми, які є членами бірж.

На іноземних фондових ринках компанія займається наданням послуг з інвестування у високоліквідні фінансові активи, що торгуються на провідних біржах світу – акції, облігації, індексні фонди, сировинні товари, дорогоцінні метали. З цією метою починаючи з січня 2020 р. ТОВ «ІНВЕСТУДІО» співпрацює з відомою брокерською компанією Interactive Brokers LLC (США) у статусі зареєстрованого інвестиційного радника (Registered Investment Adviser). Клієнтам пропонується набір послуг, включаючи допомогу у відкритті зарубіжних брокерських рахунків, проведення інвестиційних досліджень, створення і супровід інвестиційних портфельів, управління ризиками, консультування, підготовку звітності та ринкової аналітики.

Консультаційні послуги компанії надаються у форматі цілісних, структурованих інвестиційних рішень, що відповідають найбільш поширеним потребам і запитам клієнтів. Кожне таке рішення складається з інвестиційного портфеля та системи його супроводу. Для клієнта формується індивідуальний портфель, який відповідає його фінансовим цілям, часовому горизонту і толерантності до ризику. Цей портфель складається з різних активів – акцій, облігацій, товарних активів, грошових інструментів. Також забезпечується диверсифікація активів за країнами, секторами економіки, ринковою капіталізацією емітентів. Клієнт має можливість обрати суму і термін інвестування, а також спосіб розподілу інвестиційного прибутку. Для супроводу портфельів використовується алгоритмована система багатофакторного аналізу ринків та фінансових активів, яка дозволяє адекватно реагувати на цінові коливання і управляти рівнем ризику/дохідності інвестицій.

Вартість, ціна, розмір плати за інвестиційні послуги ТОВ «ІНВЕСТУДІО» визначається згідно тарифів, вказаних у відповідному договорі про надання послуг, а також розміщених на веб-сайті підприємства.

В Товаристві відсутній окремий структурний підрозділ з обліку кадрів. Відповідальним за ведення кадрового діловодства у Товаристві наказом директора №4 від 07.08.2019 року призначено першого заступника директора Дідика В.І.

У Товариства наявні Правила внутрішнього розпорядку затверджені Загальними зборами трудового колективу (Протокол №08/08/19 від 08.08.2019р.). Необхідність цього документа визначено в Кодексі законів України про працю. Згідно з частиною першою ст. 21 КЗпП працівник зобов'язується виконувати роботу за трудовим договором і має дотримуватися внутрішнього трудового розпорядку. У ст. 142 КЗпП передбачено, що трудовий розпорядок на підприємствах, в установах, організаціях визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку, які затверджуються трудовими колективами за поданням власника або уповноваженого ним органу на основі типових правил.

У Правилах внутрішнього трудового розпорядку для працівників Товариства висвітлені такі питання:

— загальні положення (мета цих правил та їх застосування, на кого вони поширюються, у яких випадках переглядаються та інша загальна інформація);

— порядок прийняття на роботу та звільнення з роботи працівників (перелік документів, які працівник має подати при влаштуванні на роботу, опис процедури оформлення прийому та звільнення працівників, переведення їх на іншу постійну роботу, умови і строк випробування, підстави припинення трудового договору тощо);

— основні права й обов'язки працівників;

— основні права й обов'язки роботодавця;

— робочий час і час відпочинку (час початку і закінчення робочого дня (зміни), обідньої перерви, тривалість робочого дня (зміни) та робочого тижня, вихідні дні, перелік посад працівників з ненормованим робочим днем, тривалість і підстави надання щорічних відпусток);

— заохочення за успіхи в роботі (порядок застосування заходів морального та матеріального заохочення);

— відповідальність працівників за порушення трудової дисципліни (перелік порушень, за які передбачено дисциплінарні стягнення та порядок їх застосування).

Згідно з пунктом 2 статті 29 КЗпП, власник або уповноважений ним орган зобов'язаний ознайомити працівника з Правилами внутрішнього розпорядку до початку роботи за укладеним трудовим договором.

У Товаристві організовано персональне ознайомлення працівників під особистий підпис із Правилами внутрішнього трудового розпорядку – працівників, що працювали на момент введення в дію Правил – у листі ознайомлення; для наступних прийнятих працівників факт ознайомлення фіксується в наказі про прийняття на роботу.

Дотримання положень законодавства про працю, стан внутрішнього обліку та контролю за трудовими відносинами на ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

У Товаристві документація з кадрового діловодства ведеться згідно чинного законодавства. Оформлення співробітників при їх прийнятті та звільненні здійснюється на підставі наказу про прийняття/звільнення, який містить розписку працівника про факт ознайомлення.

При прийнятті співробітників в ДПІ направляється повідомлення про прийняття працівника на роботу. Книга реєстрації наказів по особовому складу ведеться в паперовій формі, прошита, пронумерована та скріплена печаткою. Особові справи працівників є в наявності, книга обліку руху трудових книжок ведеться.

Розраховуючи норматив кількості працівників, потрібно правильно визначити середньооблікову кількість штатних працівників облікового складу за рік. Даний показник обчислюється за пп. 3.2.5 і 3.2.6 Інструкції зі статистики кількості працівників, затвердженої наказом Держкомстату № 286 від 28.09.2005 р., а також потрібний для правильного заповнення звіту за формою №10-ПІ.

Облікова кількість штатних працівників визначається на певну дату звітного періоду, наприклад, на перше або останнє число місяця, включаючи прийнятих працівників і вилучаючи тих, які вибули в цей день. При цьому, в обліковій

кількості штатних працівників за кожний календарний день ураховуються особи, які фактично працювали, а також відсутні на роботі з будь-яких причин, тобто всі працівники, які перебувають у трудових відносинах. Перелік категорій працівників, які включаються до облікової кількості, міститься в п. 2.4 і 2.5, тих, які не включаються, - в п. 2.6 Інструкції №286.

Інструкцією №286 визначено окремі особливості віднесення до облікової кількості штатних працівників певних категорій, а саме:

1) працівники, які прийняті або переведені за ініціативою адміністрації на неповний робочий час (день або робочий тиждень) в обліковій кількості враховуються за кожний календарний день як цілі одиниці;

2) внутрішні сумісники (працівники, які одержують на одному підприємстві дві, півтори ставки) в обліковій кількості штатних працівників враховуються як одна фізична особа.

Облікова кількість штатних працівників за кожен день має відповідати даним табельного обліку використання робочого часу працівників, на підставі якого визначається кількість працівників, які з'явилися або не з'явилися на роботу.

Для розрахунку цього показника враховуються всі категорії працівників облікового складу, зазначені пп. 2.4 і 2.5 Інструкції №286, крім працівників, які перебувають у відпустках у зв'язку з вагітністю та пологами та для догляду за дитиною до досягнення нею віку, передбаченого чинним законодавством або колективним договором підприємства.

Кількість штатних працівників облікового складу за вихідний, святковий і неробочий день приймається на рівні облікової кількості працівників за попередній робочий день. У випадку двох або більше вихідних чи святкових і неробочих днів поспіль кількість штатних працівників облікового складу за кожний з цих днів приймається на рівні кількості працівників облікового складу за робочий день, що їм передував.

Середньооблікова чисельність працівників Товариства, станом на 31.12.2023 р., становить 6 осіб. В такому випадку підприємство не підпадає під норми ч.1 ст.19 Закону України №875 від 21.03. 1991 року «Про основи соціальної захищеності осіб

з інвалідністю в Україні» щодо нормативу робочих місць для обов'язкового працевлаштування осіб з інвалідністю.

Графік відпусток у Товаристві на 2023 р. складено для всіх структурних підрозділів. При його складанні враховано інтереси Товариства, особисті інтереси співробітників і можливості для відпочинку. Станом на 31.12.2023 Товариством проведена інвентаризація відпусток працівників, за результатами якої бухгалтерією створено забезпечення на виплату відпусток.

Організація табельного обліку

Табель обліку робочого часу — це форма первинної облікової документації. Табель потрібен для обліку використання робочого часу працівників, а також для контролю над дотриманням встановленого режиму роботи, розрахунків із працівниками по заробітній платі та отримання інформації про відпрацьований час. Ведення табелю є обов'язковим, у Товаристві його складанням займається відповідальний працівник за кадрове діловодство.

На підставі табеля обліку робочого часу бухгалтерія нараховує заробітну плату працівникам. Для розрахунку заробітної плати використовується розрахунково-платіжна відомість, виплата зарплати здійснюється через установи банків.

Було проведено перевірку табелів обліку робочого часу, платіжні, розрахункові та розрахунково-платіжні відомості за період з 31.12.2022 по 31.12.2023 р. Під час перевірки порушень знайдено не було. Всі документи роздруковані, підписані посадовими особами і повністю відповідають даним у розрахунково-платіжних відомостях відповідно кожному місяцю звітного періоду.

Головною характеристикою фінансового здоров'я компанії є перелік пруденційних нормативів.

Розрахунок пруденційних нормативів, дозволяє зробити узагальнюючий висновок про рівень стабільності, стійкості компанії, а також відповідність нормі, що встановлена загальним регулятором.

Для розрахунку було розраховано пруденційні нормативи за період з 2021 по 2023 роки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Розрахунок пруденційних нормативів ТОВ «ІНВЕСТУДІО», 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Норматив
Показник мінімального розміру регулятивного капіталу	1 039 808,28	1 175 742,61	1 236 493,54	1 000 000,00 грн
Норматив адекватності регулятивного капіталу, %	1082,65%	109,37%	115,27%	не менше 8,00 %
Норматив адекватності капіталу першого рівня, %	1082,65%	109,37	115,27%	не менше 4,50 %,
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,0935	0,0599	0,04	від 0 до 3
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	15,17	11,32	19,63	не менше 0,2
Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента, що є банком або торговцем цінними паперами, %	8,47%	11,32%	43,37%	не більше 100%;

Джерело: розраховано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

Отже на підставі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки. Річні перевірки, що охоплюють широкий спектр аспектів діяльності ТОВ "ІНВЕСТУДІО", включаючи торгівлю фінансовими інструментами, фінансовий моніторинг, управління ризиками, кадровий та бухгалтерський облік, є фундаментальними для забезпечення цілісного розуміння внутрішніх процесів установи. Вони допомагають ідентифікувати потенційні слабкі місця, виявляти ризики та забезпечувати відповідність діяльності нормативним вимогам.

У контексті посилення міжнародних вимог до прозорості фінансових операцій, детальний фінансовий моніторинг не тільки запобігає фінансовим зловживанням, але й підвищує довіру з боку клієнтів та інвесторів. Регулярні перевірки сприяють забезпеченню відповідності цих процесів законодавчим вимогам [9, С. 118].

2.2. Оцінка системи внутрішнього контролю та аудиту в ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

ТОВ "ІНВЕСТУДІО" є мікропідприємством, що веде свою діяльність з 03 червня 2019 року. Товариство проводить діяльність з торгівлі фінансовими інструментами (цінними паперами) відповідно «Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з торгівлі цінними паперами», затверджених рішенням НКЦПФР від 14.05.2013 р. №819.

Служба внутрішнього аудиту в інвестиційній фірмі ТОВ «ІНВЕСТУДІО» підпорядковується безпосередньо власнику підприємства в особі Андрія Масло. Внутрішній аудитор керується Положенням «Про Службу внутрішнього аудиту (контролю) Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТУДІО», затвердженого рішенням Загальних зборів Учасників Товариства з обмеженою відповідальністю «Інвестудіо» № 08/08/2019 від 08.08.2019 р.

На посаду керівника служби внутрішнього аудиту Товариства було прийнято Костилян Віталія Анатолійовича відповідно до наказу №10-К від 08.08.2019 р.

Проаналізувавши діяльність компанії за всіма об'єктами, внутрішній аудитор має зробити висновки, які подаються службі зовнішнього аудиту, з подальшою передачею висновків в канцелярію НКЦПФР України [30].

Провівши оцінку системи внутрішнього контролю та аудиту ТОВ «ІНВЕСТУДІО» можна зробити висновок, що аудит в таких компаніях має бути багатостороннім і відповідати європейським стандартам.

Відповідно до плану, який вимагає дотримання встановлених норм та термінів можна розробити такий календарний графік проведення перевірки службою внутрішнього аудиту (Додаток Б.1).

На підставі розробленого графіку та плану проведення внутрішнього аудиту можна зробити наступні висновки: Проведення внутрішнього аудиту в фінансовій небанківській установі є безперервним процесом, який проводиться на протязі всього фінансового року. Процес аудиту забезпечує ефективну роботу компанії, як

з якісного боку, так і з боку ефективності та належного ведення господарської діяльності.

Обрані періоди для аспектів ведення внутрішнього аудиту безумовні і залежать від різних явищ, які складаються під час дій суб'єкта господарювання на протязі всього фінансового року.

Аналіз розрахованих пруденційних нормативів в період з 2021 по 2023 роки показав про наступне:

1. Показник мінімального розміру регулятивного капіталу, має тенденцію до постійного збільшення, що говорить, що компанія постійно нарощує активи. Це є позитивним явищем, адже компанія накопичує забезпечення та зменшує ризик невиконання нормативу перед регулятором.

Лише за останній 2023 рік, в умовах війни, товариству вдалось перевищити норматив на 236 493, 54 грн., що складає 23,6% від загального нормативу;

2. Норматив адекватності регулятивного капіталу, що вказує на те, що товариство має достатньо капіталу для покриття ризиків та зобов'язань перед своїми клієнтами. Відхилення складає +107,27 базових пунктів, що свідчить про те що фінансова установа спроможна закрити всі зобов'язання перед своїми клієнтами. Важливо, що товариство виконує норматив перед регулятором і здатна продовжити свою діяльність.

Також потрібно звернути увагу на динаміку. Порівнюючи значення 2023 року, що склало 115,27% і значення 2021 року, що становило 1082,65% свідчить про те, що в компанії зменшився потенціал покриття зобов'язань. Причиною тому стало те, що компанія в 2021 році мала лише тих клієнтів, з якими було укладено договори консультаційних послуг. Тому прямих чи опосередкованих зобов'язань не несла. У зв'язку із Рішенням НКЦПФР № 176 від 01 липня 2020 компанія має змінити договори встановлення ділових відносин.

Враховуючи, що компанія є ліцензованим торгівцем, вона не має вести консультаційну діяльність, яка вимагає ліцензії консультування, а повинна проводити встановлення співпраці через Генеральні договори, які в свою чергу

містять зобов'язання торговця. Це і спричинило зменшення відсотку нормативу адекватності регулятивного капіталу майже в 10 разів.

3. Коефіцієнт фінансового левериджу також знаходиться в межах норми, що встановлена регулятором. Більш того він знаходиться біля нижньої межі, що є позитивним явищем. Динаміка змін з 2021 по 2023 роки не має суттєвих змін. Такий низький показник свідчить про те що компанія не майже не кредитних коштів та веде діяльність за власні кошти, а ті довгострокові зобов'язання які має ефективно використовує в своїй діяльності.

4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності також перевищує нормативне значення на 19,43 базових пункти, тобто в 98,15разів. Це значить що товариство не має короткострокових зобов'язань, має потужні фінансові резерви, і у випадку настання таких зобов'язань може з легкістю їх перекрити без продажу оборотних активів.

5. Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента, що є банком або торговцем цінними паперами. Аналізуючи цей показник ми бачимо негативну динаміку. Така динаміка пов'язана з тим, що товариство веде співпрацю з контрагентами, які мають підвищений ризик. Однак як для торговця, цей ризик не має перевищувати значення в 100%, тому товариство знаходиться в межах норми.

Враховуючи складність та волатильність фінансових ринків, систематичне управління ризиками стає ключовим для стабільності та ефективності операцій ТОВ "ІНВЕСТУДІО".

Перевірки дають можливість оцінити адекватність існуючих механізмів ризик-менеджменту та їхню здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Правильне ведення бухгалтерського обліку та звітності є критичним для підтримки фінансової прозорості. Регулярні аудити дозволяють переконатися у точності фінансових записів та виявити можливі фінансові невідповідності.

2.3. Аналіз ризиків та аудиторських висновків на основі діяльності небанківських фінансових установ

На підставі складеного плану ведення внутрішнього аудиту в ТОВ «ІНВЕСТУДІО» аудитор проводить перевірку господарської діяльності компанії, результатом якої є аудиторський висновок, який повинен містити результати аналізу, вказівки на допущені помилки та критичні та неопосередковані пропозиції та рекомендації оптимізації процесу господарювання.

Аудиторські висновки надають важливу інформацію щодо ефективності внутрішніх контрольних систем та політик управління ризиками установи. Вони допомагають ідентифікувати області, де потрібні поліпшення, та рекомендують заходи щодо зниження ризиків та оптимізації процесів.

Важливу роль в звіті внутрішнього аудитора відіграє аналіз ризиків у небанківських фінансових установах, який охоплює широкий спектр потенційних загроз, що можуть вплинути на їх стабільність та прибутковість. Це включає кредитні ризики, ризики ліквідності, ринкові ризики (такі як волатильність цін на активи), операційні ризики (пов'язані з внутрішніми процесами, системами та персоналом), та юридичні ризики.

Для аналізу ризиків та аудиторських висновків слід використовувати методи, такі як SWOT-аналіз (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats), PESTLE-аналіз (Political, Economic, Social, Technological, Legal, Environmental), а також кількісні методи оцінки ризиків, включаючи статистичний аналіз та моделювання [27, С. 342].

Основні види ризиків, на яких концентрується аудитор поділяються на: Кредитний ризик, Ринковий ризик, Ризик ліквідності, Операційний ризик, Юридичний ризик. У разі настання таких ризиків, для кожного виду, в звіті, аудитор має розробити механізми їх мінімізації (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Основні види ризиків та стратегії їх мінімізації у небанківських фінансових установах

Вид ризику	Опис	Тип ризиків	Рекомендації мінімізації
Кредитний ризик	Ризик втрати від неплатежу позичальником.	Індивідуальний, портфельний.	Ретельний аналіз кредитоспроможності, диверсифікація кредитного портфеля
Ринковий ризик	Ризик втрат через зміни на фінансових ринках.	Ціновий, валютний, процентний.	Геджування, диверсифікація активів.
Ризик ліквідності	Ризик неспроможності задовольняти короткострокові зобов'язання.	Короткостроковий, довгостроковий.	Підтримка достатнього рівня ліквідності, управління активами та пасивами.
Операційний ризик	Ризик втрат через недоліки внутрішніх процесів.	Технологічний, людський, процесуальний.	Системи управління якістю, страхування, регулярний аудит процесів.
Юридичний ризик	Ризик втрат через юридичні питання.	Судовий, контрактний, регуляторний.	Дотримання законодавства, юридичний моніторинг, якісний юридичний супровід.

Джерело: Розроблено автором на основі [31]

Аудиторські висновки подаються власнику компанії, що дозволяє в процесі діяльності компанії вносити корективи до стратегії розвитку, та впроваджувати механізми оптимізації процесу та захисту від ризиків. Відповідно до цього висновки мають відповідати наступним критеріям:

1. Обґрунтованість аудиторських висновків

- Оцінка доказів: Ретельний аналіз підходів та методів, використаних аудиторами для досягнення висновків. Важливо зосередитися на якості аудиторських доказів та їхній достатності.

- Перевірка відповідності стандартам: Оцінка того, наскільки аудит був проведений у відповідності з міжнародними та національними стандартами аудиту.

2. Аналіз виявлених проблем та недоліків

- Деталізація недоліків: Вивчення конкретних проблем, виявлених аудиторами, наприклад, невідповідності у фінансовій звітності, слабкі місця в контрольних процедурах.

- Причинний аналіз: Дослідження первинних причин виявлених недоліків, що може включати недостатність внутрішніх політик, помилки в процесах, або недоліки в системах управління.

3. Оцінка реакції керівництва

- Відповідь на висновки аудиту: Аналіз реакції керівництва на аудиторські висновки, включаючи прийняті заходи для усунення недоліків та покращення систем.

- Ефективність впроваджених змін: Оцінка, наскільки ефективно були впроваджені зміни та як вони вплинули на загальну діяльність установи.

4. Рекомендації для майбутніх аудитів

- Вдосконалення Аудиторських практик: На основі аналізу висновків, надання рекомендацій для покращення майбутніх аудитів, включаючи методологію, обсяг та глибину аудиту.

- Планування превентивних заходів: Розробка стратегій та планів для мінімізації ризиків виявлення подібних недоліків у майбутньому.

Ефективний аналіз ризиків та аудиторських висновків в небанківських фінансових установах є ключовим для забезпечення їх фінансової стійкості та підтримання довіри з боку клієнтів та регуляторів. Систематичний аналіз допомагає виявляти потенційні ризики на ранніх етапах та розробляти стратегії їх управління та мінімізації, забезпечуючи стабільне та прозоре функціонування установи.

Висновки до розділу 2

Проведено детальну характеристику діяльності компанії, її організаційної структури, кадрового забезпечення та внутрішньої політики. Установлено, що компанія веде свою діяльність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності, забезпечуючи прозорість операцій і відповідність нормативним вимогам. Окрему увагу приділено кадровій політиці, системі табельного обліку, а також виконанню зобов'язань перед регулятором.

Оцінка системи внутрішнього контролю та аудиту виявила, що аудит у фінансових небанківських установах повинен бути багатограним і відповідати сучасним європейським стандартам. Аналіз пруденційних нормативів за період 2021–2023 рр. показав позитивну динаміку зростання регулятивного капіталу, високий рівень ліквідності та відповідність нормативним вимогам щодо фінансового левериджу. Разом із тим виявлено тенденцію до зменшення нормативу адекватності капіталу, що свідчить про зростання зобов'язань компанії. Незважаючи на це, фінансова стійкість ТОВ «ІНВЕСТУДІО» залишається на високому рівні.

Проведений аналіз ризиків підтвердив необхідність систематичного контролю за всіма аспектами діяльності компанії. Основні типи ризиків, зокрема кредитний, ринковий, операційний та юридичний, вимагають відповідних стратегій мінімізації. Рекомендації щодо вдосконалення процесів управління ризиками та внутрішнього аудиту спрямовані на підвищення ефективності операцій, адаптивності до змін у фінансовому середовищі та зміцнення довіри клієнтів і регуляторів. Таким чином, реалізація рекомендацій, викладених у розділі, забезпечить сталий розвиток компанії та підвищення її конкурентоспроможності на ринку капіталів.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

3.1. Розробка звіту служби внутрішнього аудиту на підставі проведеного дослідження діяльності ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

На підставі розробленого плану, внутрішній аудитор здійснює перевірку компанії, яка викладається в річному звіті внутрішнього аудиту. Отже проведена перевірка за усіма напрямками діяльності компанії показала наступне:

1. Діяльність з торгівлі цінними паперами:

У відповідності до п.12 Розділу II Рішення №819, діяльність Товариства регламентується внутрішніми документами з торгівлі цінними паперами (далі - ТЦП).

До таких документів зокрема відносяться:

- Положення про провадження діяльності з торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами ТОВ «ІНВЕСТУДІО», затверджене наказом директора Товариства № 11-ОД від 27.08.2021 р.
- Положення про відділ торгівлі цінними ТОВ «ІНВЕСТУДІО» затверджене наказом директора Товариства № 8 від 8 серпня 2019 р.

Діяльність з надання послуг та отримання доходів від проведення брокерської діяльності за операціями з цінними паперами на фондовому ринку здійснює відділ торгівлі цінними паперами (надалі – Відділ), який складається з двох осіб: керівника відділу та одного фахівця-професіоналів з торгівлі цінними паперами. Повноваження та обов'язки керівника та фахівців Відділу визначені у посадових інструкціях, які затверджені наказом директором Товариства від 09.08.2019 р. № 15.

Працівники Відділу призначені на відповідні посади згідно наказів директора Товариства. Працівники відповідають вимогам НКЦПФР, мають сертифікати на

провадження професійної діяльності на фондовому ринку та ознайомлені із посадовими інструкціями під розпис.

Відділ має відповідну комп'ютерну техніку в необхідній кількості та програмно-технологічний комплекс: програму АФР-ТЦП для ведення внутрішнього обліку операцій з торгівлі цінними паперами відповідно до «Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», затверджених рішенням НКЦПФР від 12.12.2006 р. № 1449 (втратили чинність з 01.07.2021 р.) та «Вимог до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» затверджених рішенням НКЦПФР від 03.11.2020 №641 (надалі – Рішення №641), складання та подання до НКЦПФР адміністративних даних щодо діяльності торгівця цінними паперами відповідно до «Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності торгівців цінними паперами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», затвердженого рішенням НКЦПФР від 25.09. 2012 р. № 1283 (надалі – Рішення №1283).

Для передачі адміністративних даних ТЦП до НКЦПФР відповідно до Положення про подання адміністративних даних та інформації у вигляді електронних документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», затвердженого рішенням ДКЦПФР від 13.05.2011р. № 492, відділ має доступ до кабінету інформаційних послуг державного підприємства «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку» (АРІФРУ) (агент подання. Шифрування та передача даних забезпечується ключами ЕЦП АЦСК «Україна».

У зв'язку з припиненням діяльності саморегулювальної організації (СРО) «Українські фондові торговці» ТОВ «ІНВЕСТУДІО» набуло членства в СРО «Професійна асоціація учасників ринків капіталів та деривативів (ПАРД) з вересня 2022р.

Відділ веде в електронній та паперовій формах облік подання місячної, квартальної та річної звітності торговця цінними паперами, про що зберігаються протоколи контролю даних НКЦПФР відповідно до дати подання звітів.

Розміщення та зберігання інформації щодо операцій Товариства з цінними паперами, адміністративних даних торговця цінними паперами, що утворюється відповідно до нормативних документів НКЦПФР, виключає можливість її втрати, крадіжки, несанкціонованого доступу та знищення, викривлення, підроблення, копіювання. Станом на 1-е число місяця, наступного за звітним, у Відділі створюються копії адміністративних даних звітності.

В ПК «АФР-ТЦП» в електронній формі ведеться Журнал обліку реєстрації договорів (разових замовлень) та Реєстр разових замовлень, реєстри внутрішнього обліку.

Відділ веде також в паперовій формі Журнал реєстрації договорів, Журнал реєстрації разових замовлень з торгівлі цінними паперами та Журнал договорів консультаційних послуг. Журнали обліку містить інформацію для запису, відповідно до розділу VI «Вимог (правил) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», затверджених рішенням НКЦПФР від 03.11.2020 р. № 640 (надалі – Рішення №640).

Реєстри внутрішнього обліку ведуться Товариством для забезпечення внутрішнього обліку грошових коштів, цінних паперів та інших фінансових інструментів, що належать Товариству та його клієнтам, а також зобов'язань щодо грошових коштів, цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Товариство здійснює ведення таких реєстрів внутрішнього обліку:

1. Реєстр внутрішнього обліку грошових коштів та розрахунків за договорами і операціями з цінними паперами;
2. Реєстр внутрішнього обліку цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Торговець протягом року подавав наступні адміністративні дані до НКЦПФР у такі строки:

- Місячні - не пізніше останнього числа місяця, наступного за звітним місяцем;
- Квартальні – не пізніше останнього числа місяця, що настає за звітним кварталом;
- Річна фінансова звітність в складі місячних даних за березень 2023 р.
- Нерегулярні – не пізніше 24.00 наступного робочого дня після дати виникнення нерегулярних даних

Товариство подавало до загальнодоступної інформаційної бази даних НКЦПФР про ринок цінних паперів інформацію протягом трьох робочих днів після дати виконання правочину щодо емісійних цінних паперів.

Товариство подавало інформацію/звітність щодо операцій з цінними паперами до саморегулювальної організації «Українські фондові торговці» з використанням ПК «BIT eTrade Mail».

У період перевірки Товариство здійснювало діяльність з торгівлі цінними паперами, діяльність з надання консультаційних та інвестиційних послуг:

1. Товариством було здійснено чотири операції з цінними паперами на неорганізованому ринках з придбання цінних паперів в портфель Товариства, що було відображено в журналі обліку договорів торгівлі цінними паперами та журналі разових замовлень.

2. Товариством було надано п'ять брокерських послуг з придбання цінних паперів на запит клієнтів на організованому та поза організованому ринках, що було відображено в журналі обліку договорів торгівлі цінними паперами та журналі разових замовлень. Перевіркою проведених операцій в період з 31.12.2022 по 31.12.2023 встановлено наявність усіх необхідних документів для проведення операцій із цінними паперами. Зазначені операції з цінними паперами виконувались відповідно до внутрішніх правил та процедур, що відповідають діючому законодавству України.

3. Товариством було надано консультаційні послуги, що було засвідчено в журналі обліку договорів консультаційних послуг. До набрання чинності Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» 01.07.2021 р.

укладались окремі договори про надання консультаційних послуг. Загалом, було укладено 23 договори консультаційних послуг з яких, 3 було припинено з ініціативи клієнтів, 12 – приведено у відповідність до нового законодавства шляхом укладання Генерального договору. Станом на 31.12.2023 року договори, що укладені для надання консультаційних послуг втратили чинність. Кількість договорів що не було приведено у відповідність, а тому не було продовжено становить – 8 договорів.

4. Товариством надавались інвестиційні послуги відповідно до укладених Генеральних договорів, відомості про які занесено в журнал обліку генеральних договорів. Станом на 31.12.2023 р. Товариство надає інвестиційні послуги згідно генеральних договорів, укладених з 17 фізичним особам та 1 юридичній особі.

Було проведено аудит документарного супроводу операцій з цінним паперами та надання послуг клієнтам Товариства відповідно до вимог нового Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», а також Рішень №640 і №641.

Зокрема, відповідно до Рішення №640 наказом директора Товариства №11-ОД від 27.08.2021 р. затверджено комплект внутрішніх документів, що регламентують організацію провадження професійної діяльності на фондовому ринку, вчинення правочинів та здійснення операцій з фінансовими інструментами, процедури встановлення взаємовідносин та надання послуг клієнтам, а саме:

- Положення про провадження діяльності з торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;
- Положення (політика) з питань винагороди;
- Положення про конфлікт інтересів;
- Порядок розгляду скарг.

При встановленні ділових відносин з клієнтами в Товаристві використовується ризик-орієнтований підхід відповідно до процедур фінансового моніторингу. Відомості, отримані від клієнта, заносяться в анкету та долучаються до документів за підписом відповідальної особи, яка здійснює перевірку клієнта.

На виконання Рішення №641 наказом директора Товариства №10-ОД від 01.07.2021 р. затверджено нові зразки договорів, які укладаються Товариством під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку, а саме: Генерального договору, Договору доручення, Договору купівлі-продажу (міни), Договору позики фінансових інструментів, Договору РЕПО, Договору надання додаткових інвестиційних послуг.

Проведено перевірку документів в розрізі операцій та сформованих відповідних справ за операціями. За операціями з торгівлі цінними паперами договори уклалися на поза організованому ринку. Всі договори занесено до відповідного журналу. До журналу обліку вноситься інформація про всі договори, разові замовлення та строкові операції, що стосуються здійснення Товариством професійної діяльності на фондовому ринку.

Документи за операціями з клієнтами приведені у відповідність до вимог Рішення №640 від 03.11.2020 р та наказом №11 Од від 27.08.2021 було затверджено внутрішні положення Товариства. За результатами перевірки порушень виявлено не було.

2. Діяльність з фінансового моніторингу:

Перевірка службою внутрішнього аудиту передбачала вивчення таких документів:

- 1) Графік актуалізації документів, даних та /або інформації про клієнта в СПФМ ТОВ «ІНВЕСТУДІО»;
- 2) Перелік офіційних документів, що надаються ТОВ «ІНВЕСТУДІО» для ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів перед укладенням договорів;
- 3) Визначення ризик-профілю клієнта ТОВ «ІНВЕСТУДІО»;
- 4) Визначення ризик-профілю ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

В результаті перевірки було визначено відповідність внутрішніх документів, що регламентують проведення фінансового моніторингу.

Товариство здійснює діяльність з питань фінансового моніторингу згідно чинного «Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за

діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку» затвердженого рішенням НКЦПФР від 11.03.2021 №176 (надалі – Рішення №176). Всі документи що регламентують діяльність Товариства з питань фінансового моніторингу, а саме: Програма здійснення фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО» (з додатками) , затверджена наказом директора Товариства №6-ОД від 16.06.2021р. та «Правила здійснення фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО» (з додатками)», затверджена наказом директора Товариства №6-ОД від 16.06.2021р. відповідають вимогам та відсутність потреби внесення змін..

У відповідності до вимог Рішення №176, на підставі документів щодо перевірки ділової репутації, в Товаристві призначено працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Згідно п. 10 Розд. II Рішення №176, у разі недоцільності введення окремої посади або визначення працівника, на якого покладаються обов'язки відповідального працівника, відповідальним за проведення фінансового моніторингу може призначатися керівник СПФМ. Керуючись вищезазначеним положенням, працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу СПФМ ТОВ «ІНВЕСТУДІО» призначено директора Товариства Кисіля М.М.

В результаті перевірки документів, а саме «Посадова інструкція відповідального працівника за здійснення фінансового моніторингу професійного учасника ринку цінних паперів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»), (наказ № 1 від 21.01.2020р.) та «Порядок та режим доступу до Правил та Програми здійснення фінансового моніторингу в ТОВ «ІНВЕСТУДІО», (наказ № 1 від 21.01.2020р.), було визначено відповідність вимогам та відсутність потреби внесення змін.

Товариство перебуває на обліку в Державній службі фінансового моніторингу та має обліковий ідентифікатор (вих. Держфінмоніторингу від 22.01.2020 № 561/611-07-2). В Товаристві призначено тимчасово виконуючого обов'язки працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу суб'єкта первинного фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО» на постійній

основі, про що подані відомості до Державної служби фінансового моніторингу України.(вих. Держфінмоніторингу від 03.08.2020 № 5896/611-07-2).

Згідно наказу директора Товариства №6-ОД від 16.06.2021р. тимчасово виконуючим обов'язки відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу на постійній основі О.Трішніним підготовлено концептуальні основи визначення ризик-профілю ТОВ «ІНВЕСТУДІО» та ризик-профілю клієнтів ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

В Товаристві вжиті заходи щодо запобігання розголошенню інформації (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка), що подається Держфінмоніторингу та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від Держфінмоніторингу), у тому числі, у разі надання вказаної інформацію (доступ до документів або інформації, що міститься в них) суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, правоохоронним органам та іншим особам виключно на документальний запит та лише у випадках, прямо передбачених чинним законодавством України.

В Товаристві підготовлено відповідне методичне забезпечення для здійснення заходів належної перевірки клієнтів до проведення операцій, зокрема, це перелік документів для клієнтів з метою ідентифікації, анкета-опитувальник, критерії визначення ризику клієнта. Проведення належної перевірки забезпечується шляхом налаштування автономних баз даних та пошукових систем, що постійно оновлюються. Зокрема такими базами є «Актуальний перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції.»

У зв'язку з набранням чинності нового Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019р. № 361-IX , та у відповідності до Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку» затвердженого рішенням НКЦПФР від 11.03.2021 №176, затверджено у новій редакції Правила фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО» (наказ №6-ОД від 16.06.2021 р.).

Працівники Товариства, що приймають участь у забезпеченні здійснення фінансових операцій та встановленні ділових відносин з клієнтами, попереджені про відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, що підтверджується їх особистими підписами.

В Товаристві приведено у відповідність методичне забезпечення для здійснення фінансового моніторингу, зокрема, це перелік документів для клієнтів з метою ідентифікації, анкета-опитувальник, критерії визначення ризику клієнта.

Для проведення навчання персоналу у сфері фінансового моніторингу затверджено графік проведення освітньо-практичних заходів в Товаристві на 2023 рік. Згідно з Журналом проведення освітньо-практичних заходів ТОВ «ІНВЕСТУДІО» з питань фінансового моніторингу за 2023 рік, станом на грудень 2023 року, було проведено три навчально-практичних семінарів.

У відповідності до п. 17 Розд. II Рішення 176, відповідальним працівником за проведення фінансового моніторингу в Товаристві складаються місячні письмові звіти про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та заходи, що були вжиті для реалізації законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Відповідальний працівник зберігає документи, що стосуються проведення первинного фінансового моніторингу Товариством у відповідності з порядком та режимом доступу до Правил здійснення фінансового моніторингу в Товаристві.

У зв'язку із змінами, внесеними рішенням НКЦПФР від 18.10.2022 №1254, до Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку» затвердженого

рішенням НКЦПФР від 11.03.2021 №176, Товариству рекомендується розробити методичне забезпечення та внутрішні документи щодо проведення віддаленого встановлення ділових відносин.

У зв'язку із змінами, внесеними в Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Закон України № 2736 від 4.11.2021р.) Товариству рекомендується внести зміни в Правила та Програму фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО».

3. Діяльність з управління ризиками:

У відповідності до п.12 Розд. II Рішення №819 Товариство здійснює діяльність з управління ризиками на підставі Положення про систему управління ризиками діяльності з торгівлі цінними паперами ТОВ «ІНВЕСТУДІО», що затверджено рішенням Загальних зборів Учасників Товариства № 08/08/2019 від 08.08.2019 р. (надалі – Положення).

Положення розроблено на підставі вимог до системи управління ризиками, визначених «Положенням щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками», затверджених рішенням НКЦПФР № 1597 від 01.10.2015 року (надалі – Рішення №1597), з урахуванням особливостей діяльності, яка здійснюється Товариством як професійним учасником фондового ринку, яке є фінансовою установою та має ліцензію на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами.

У відповідності до Положення, систему управління ризиками (СУР) в Товаристві забезпечує:

- вищий орган Товариства;
- виконавчий орган Товариства;
- Служба внутрішнього аудиту (контролю);
- відповідальний працівник, до повноважень якого належить реалізація

функцій СУР.

У відповідності до п. 7 гл. 1 Розд. ІХ Рішення №1597, в залежності від обсягів діяльності фінансової установи, її служба внутрішнього аудиту може поєднувати свої функції з функціями працівника, до повноважень якого належить реалізація функцій СУР, за умови, що поєднання зазначених функцій не впливає на якість та повноту їх виконання. Керуючись цією нормою, наказом директора Товариства № 7 від 08.08.2019 р. відповідальною особою за управління ризиками діяльності з торгівлі цінними паперами, до повноважень якого належить реалізація функцій СУР, призначено керівника служби внутрішнього аудиту Товариства Костилян В.А.

Положення розкриває істотні ризики професійного учасника фондового ринку, а саме: кредитний, ринковий, операційний ризики та ризик ліквідності, а також визначає заходи щодо їх мінімізації. Так, з метою мінімізації впливу правового ризику як складової операційного ризику, в Товаристві розроблено типові форми договорів.

З метою мінімізації впливу інформаційно-технологічного ризику як складової операційного ризику, в Товаристві використовуються надійні програмні інформаційні системи. Забезпечується безперебійне функціонування програмно-технічних засобів та обладнання, за допомогою яких здійснюється операційна діяльність, у тому числі безперебійного електроживлення. Забезпечується дублювання та архівування інформації та організація контролю доступу до інформації та приміщень установи сторонніх осіб тощо.

З метою мінімізації впливу ризику персоналу як складової операційного ризику, в Товаристві обмежено доступ до конфіденційної інформації та комерційної таємниці. Наказом директора № 14 від 09.08.2019р. затверджено Положення про комерційну таємницю та конфіденційну інформацію ТОВ «ІНВЕСТУДІО». Працівники Товариства ознайомились під особистий підпис з цим та надали письмове зобов'язання про нерозголошення комерційної та конфіденційної інформації.

Дотримання пруденційних нормативів діяльності з торгівлі фінансовими інструментами.

У відповідності до п. 2 Розд. X Рішення №1597, Товариство здійснює розрахунок пруденційних нормативів станом на кінець кожного робочого дня, а також станом на кінець останнього дня кожного місяця, якщо такий день не є робочим (крім розрахунку нормативу концентрації кредитного ризику, який здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця).

Станом на 31 грудня 2023 року Товариство мало наступні показники пруденційних нормативів:

1. Показник мінімального розміру регулятивного капіталу:

Розрахункове значення: 1 236 493,54 мінімальний розмір: 1 000 000,00 грн.;
відхилення: +236 493,54 грн. (23,6%);

2. Норматив адекватності регулятивного капіталу:

Розрахункове значення: 115,27%; нормативне значення: не менше 8,00 %,
відхилення: +107,27 п.п. .

3. Норматив адекватності капіталу першого рівня:

Розрахункове значення: 115,27%; нормативне значення: не менше 4,50 %,
відхилення: +110,77 п.п. .

4. Коефіцієнт фінансового левериджу:

Розрахункове значення: 0,04; нормативне значення: від 0 до 3, в межах допустимої норми

5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

Розрахункове значення: 19,63 нормативне значення: не менше 0,2;
відхилення: + 19,43 п.п.

6. Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента, що є банком або торговцем цінними паперами:

Розрахункове значення: 43,37% ; нормативне значення: не більше 100%;
відхилення: + 56,63 п.п.

7. Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента, що не є банком або торговцем цінними паперами:

Розрахункове значення: 1,15% ; нормативне значення: не більше 25%; відхилення: + 23,85 п.п.

Отже, станом на 31 грудня 2023 р. всі показники пруденційних нормативів Товариства – торговця цінними паперами відповідають вимогам НКЦПФР.

Протягом 2023 р. інвестиції Товариства здійснювалися виключно в цінні папери з нульовим ризиком, а саме в ОВДП. Також депозити розміщувалися виключно в державних банках або в банках з іноземним капіталом. В 2023 році в Товаристві було відсутнє порушення нормативу концентрації кредитного ризику на одного контрагента.

З метою мінімізації впливу стратегічного ризику в 2023 році товариством було продовжено використання запланованої бізнес-стратегії, що була затверджена директором Товариства від 04.01.2023р., а саме використання заходів контролю за впровадженням стратегічних цілей та забезпеченням відповідності планів діяльності Товариства стратегічним цілям. Також від 28.12.2023 було проведено переоцінку ризиків СПФМ та розроблені заходи запобігання та управління ризиками, що були на два рівні.

Використовуючи ризик орієнтований підхід, з 28.06.2021 в Товаристві діють затверджені алгоритми визначення ризик-профілю суб'єкта первинного фінансового моніторингу та алгоритм визначення ризик-профілю клієнтів, яким надаються послуги. Ці алгоритми спрямовані на мінімізацію ризиків у діяльності Товариства.

4. Бухгалтерський облік і звітність:

Ведення бухгалтерського обліку і звітності в Товаристві здійснює головний бухгалтер Петрук Юліана Володимирівна, яка відповідає усім нормативним вимогам та має достатній рівень кваліфікації і призначена на цю посаду наказом директора № 4-К/тр від 30.06.2023 року. Права та обов'язки головного бухгалтера визначаються Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність (Додаток В.1). в Україні» та затвердженою посадовою інструкцією.

Посадова інструкція головного бухгалтера затверджена наказом директором Товариства №18 від 03.12.2019 р. Посадова інструкція містить запис від 01.07.2022 р. про ознайомлення головним бухгалтером Петрук Ю.В.

У періоді, що перевіряється бухгалтерський облік Товариство здійснювало у відповідності до «Положення про організацію бухгалтерського обліку і облікову політику», затвердженого наказом №23 від 24.09.2019 р. У Товаристві застосовується електронна обробка документів з використанням комп'ютерних програм: для ведення бухгалтерського обліку - BAS «Business automation software», для формування та надання фінансової і податкової звітності контролюючим органам – «FlyDoc», «Електронний кабінет платника податку» на сайті <https://cabinet.tax.gov.ua/>, для оплати рахунків використовувалась система клієнт-банків АТ «Приватбанк», АТ «Сенс банк», АТ «РВС Банк» .

Перевірка бухгалтерського обліку за звітний період проводилась за напрямками: оплата праці, дебіторсько-кредиторська заборгованість, облік нематеріальних активів, касові документи, податкова звітність.

4.1. Оплата праці

Методика процесу перевірки полягає у правильному оформленні первинних документів з виплат заробітної плати та відображення на їх підставі стану рахунків бухгалтерського обліку.

4.1.1 Перевірка умов дотримання умов Колективного договору, Положення про оплату праці.

Колективний договір у ТОВ «ІНВЕСТУДІО» не укладався. Натомість є протокол зборів трудового колективу Товариства про недоцільність укладення Колективного договору, оскільки трудові відносини достатньо врегульовані діючим законодавством України. Систему оплати праці в Товаристві, її структуру, строки і періодичність виплати зарплати врегульовано Положенням «Про систему та умови оплати праці працівників ТОВ «ІНВЕСТУДІО», затвердженого наказом № 9 від 08.08.2019 р.

За період що перевіряється у Товаристві застосовувалась погодинна форма оплати праці. Структура заробітної плати: основна заробітна плата, доплати за

суміщення посад. Заробітна плата виплачувалась працівникам регулярно в робочі дні один раз на місяць, що є недотриманням статті 115 КЗпП відповідно якої заробітна плата виплачується працівникам «не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата.» Однак така ситуація була обумовлена введенням військового стану на території України внаслідок військової агресії російської федерації та пов'язаними з цим вимушеними змінами у режимі роботи Товариства. Тому, згідно з наказом директора Товариства № 1 ОД від 25.02.2022 р. виплата заробітної плати у Товаристві проводилась один раз на місяць не пізніше останнього робочого дня.

Утримання із заробітної плати здійснюються згідно чинного законодавства.

4.1.2. Перевірка правильності оформлення первинної документації і нарахування заробітної плати.

Для перевірки розрахунків по заробітній платі було взято документи за період 31.12.2022 - 31.12.2023 р. Перевірка проводилася суцільним порядком.

Розрахунково-платіжні відомості за працівниками та зведені розрахункові відомості роздруковані, підписані директором та головним бухгалтером. Дані у розрахункових відомостях відповідають даним табелів робочого часу за відповідний період та штатному розкладу. Розрахункові відомості включені за номенклатурою справ до документів строк зберігання яких 75 років, у зв'язку з чим особові листки працівників ведуться в електронному вигляді в програмному комплексі BAS «Business automation software», та роздруковуються за вимогою. Виплата заробітної плати здійснюється готівкою через касу Товариства за відомостями на виплату готівки з особистими підписами працівників.

За період що перевіряється, виплат за лікарняними листками не було. Відповідно до частини третьої статті 26 Закону України «Про відпустки», частини четвертої статті 84 Кодексу законів про працю України працівникам товариства надавались чергові основні відпуски згідно графіку і зі збереженням заробітної плати.

Податок з доходів фізичних осіб – це обов'язковий платіж, що встановлюється державою для фізичних осіб, які отримують доходи. Суми прибуткового податку надходять до Державного бюджету і становлять 18% від нарахованого доходу. Податкова соціальна пільга працівникам Товариства при розрахунку ПДФО не використовується, оскільки відсутні підстави для її застосування.

Військовий збір - це обов'язковий платіж, що встановлюється державою для фізичних осіб, які отримують доходи. Суми військового збору надходять до державного бюджету і становлять 1,5% від нарахованого доходу.

Єдиний соціальний внесок, що нараховується на фонд оплати праці складає згідно чинного законодавства 22%. У Товаристві не працюють особи з інвалідністю, за якими ставка єдиного соціального внеску становила 8,41%.

Відповідно до Указу Президента України №64/2022 від 24.02.2022 р. воєнного стану на території України внаслідок військової агресії Російської Федерації, Товариством було встановлено неповний робочий час по 4 години в день з оплатою праці пропорційно відпрацьованому часу, що затверджено наказом №1 ОД від 25.02.2022 року.

Таким чином, відповідно ст. 8 Закону України № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», якщо база нарахування ЄСВ не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який отримано дохід, сума ЄСВ розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), і ставки ЄСВ. При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставка ЄСВ, установлені цією частиною, застосовується до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру (ч. 5 ст. 8 Закону № 2464).

Об'єктом обкладання для зазначених зборів є суми оплати праці (що включають основну й додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі), що підлягає

оподаткуванню з громадян. У періоді, що перевіряється порушень повноти нарахування та сплати податків і зборів не встановлено.

Виплата заробітної плати проводиться у безготівковій формі через касу Товариства і відображається такою бухгалтерською проводкою: Д-т 661 "Розрахунки за заробітною платою" К-т 311 "Готівка в національній валюті"(табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Нарахування заплати, чергових відпусток і ЄСВ, утримання із заробітної плати та виплата заробітної на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дт	Кт
1	Нараховано заробітну плату працівникам філії	92	661
2	Здійснено утримання із заробітної плати працівників:		
	- податок з доходів фізичних осіб	661	6411
	- військовий збір	661	642
3	Виплачена заробітна плата	661	301
4	Нарахування чергових відпускних		
	- Нарахування окладів відпусток	471	661
	- Нарахування ЄСВ чергових відпускних	471	651
5	Нараховано ЄСВ	92	651
6	Перерахування до бюджету податку з доходів фізичних осіб	6411	311
7	Перерахування до бюджету військового збору	642	311
8	Перерахування до бюджету ЄСВ	651	311

Джерело: сформовано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

Отже, нарахування, утримання та виплата заробітної плати у Товаристві здійснюється згідно вимог чинного законодавства. Товариство при відображенні операцій в обліку користується затвердженим МФУ планом рахунків бухгалтерського обліку та внутрішнім планом рахунків, визначеним обліковою політикою Товариства. Перерахування податків і зборів здійснюється одночасно з виплатою заробітної плати. Порушень не виявлено.

4.1.3 Перевірка стану аналітичного обліку розрахунків з оплати праці

Аналітичний облік розрахунків із працівниками ведеться в розрахункових відомостях і являє собою облік розрахунків по заробітній платі по кожному працюючому окремо. Нараховані суми відображаються, крім того, в особових рахунках працівників. Сума всіх нарахувань заробітної плати по кожному аналітичному рахунку (тобто по кожному працівнику Товариства) дорівнює кредитовому обороту синтетичного рахунка 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" за звітний місяць, тобто сумі нарахованої заробітної плати по підприємству в цілому. Сума всіх відрахувань за аналітичними рахунками дорівнює дебетовому обороту синтетичного рахунка 66 "Розрахунки за виплатами працівникам". Сума в графі Розрахункової відомості "Сума, належна до виплати" аналітичних рахунків дорівнює кредитовому сальдо синтетичного рахунка 66 "Розрахунки за виплатами працівникам". Кредитове сальдо цього рахунка показує заборгованість підприємства працівникам на перше число кожного за звітним місяця.

Відображення затрат підприємства на оплату праці здійснюється за допомогою рахунків класів 9 "Витрати діяльності".

Станом на 31.12.2023 р. заборгованість з виплати заробітної плати та перерахуванню до бюджету утриманих податків і зборів відсутня.

4.1.4. Поточні забезпечення.

Станом на 31.12.2023 р. Товариством проведена інвентаризація використання відпусток працівниками. За результатами інвентаризації проведено розрахунок суми поточного забезпечення виплат відпусток та відображено у складі витрат операційної діяльності звітного періоду, зокрема адміністративних в сумі 9 тис. грн. у т. ч. на: основну та додаткову заробітну плату 7 тис. грн., на суму ЄСВ (22,0%) 2 тис. грн. Нарахування вказаних сум резерву має бути відображено у рядку 1660 «Поточні забезпечення» балансу (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Нарахування забезпечення виплат відпусток на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дт	Кт
1	Нараховано забезпечення виплат відпусток (основна і додаткова заробітна плата)	92	471
2	Нараховано забезпечення виплат відпусток (на суму ЄСВ)	92	471

Джерело: сформовано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

У звітному періоді проводились виплати відпусток за рахунок резерву сформованого за 2023 рік та поточного планового резерву у 2023 році. Загалом було нараховано у 2023 році 13 тис. грн., використано 20 тис. грн. Залишок резерву становить 5 тис. грн. і відповідає розрахунку та інвентаризації резерву відпусток станом на 31.12.2022 року.

Сформований резерв станом на 31.12.2023 відображено у рядку 1660 «Поточні забезпечення» балансу в сумі 5 тис. грн.

4.1.5 Перевірка наявності та достовірності податкової та статистичної звітності

На підставі кадрових документів та первинних документів, пов'язаних з нарахуванням та використанням заробітної плати товариство подає податкову та статистичну звітність.

Податкова звітність:

Звіт з ЄСВ - Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів (дод. 4) (Місячний), який складається та подається на протязі 20 днів місяця наступного за звітним.

Звіт 1-ДФ - Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку - що подається окремо за кожен квартал протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу.

Вищезазначені форми звітів за період 31.12.2022-31.12.2023 р. подані до контролюючих органів з дотриманням термінів їх подачі та містять достовірні дані. Данні звітів ЄСВ відповідають даним, що відображені в розрахунково-платіжних і розрахункових відомостях.

Статистична звітність з оплати праці не подається, оскільки Товариство не включено до переліку статистичного спостереження на 2023 рік.

4.2 Перевірка необоротних активів

Перевірка необоротних активів передбачає вивчення активів на право користування об'єктом оренди, основні засоби, дебіторської та кредиторської заборгованості.

4.2.1. Актив на право користування об'єктом оренди

Станом на 31.12.2023 у складі необоротних активів обліковується актив на право користування об'єктом оренди балансовою вартістю в розмірі 48 тис. грн. (рядок 1010 Балансу).

На дату укладання Додаткової угоди від 20.05.2023 про подовження договору оренди нежитлового приміщення 22.05.2020 р. Товариство створило актив у формі права користування об'єктом оренди за дисконтованою вартістю майбутніх орендних платежів відповідно до договору оренди та збільшеного на суму сплаченого до початку оренди авансового платежу за перший та останній місяці оренди, у сумі – 76 тис. грн. Амортизацію активу на права користування орендою Товариство нараховує із застосуванням прямолінійного методу, за яким місячна сума амортизації визначається діленням вартості, що амортизується, на строк оренди. Сума амортизація станом на 31.12.2023 дорівнює 28 тис. грн. (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Відповідно до МСФЗ 16 «Оренда» облік права користування об'єктом оренди відповідно до здійснених розрахунків на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дт	Кт
1	Визнання активу на право користування об'єктом оренди	10911	6851
2	Визнання зобов'язання з оренди		
3	Нарахована амортизація право користування об'єктом оренди	92	131

4	Нараховані фінансові витати з зобов'язання за орендою	952	6851
5	Оплата щомісячного платіжу за орендою	6851	311

Джерело: сформовано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

4.2.2. Основні засоби

Межа суттєвості для визнання придбаних активів у складі основних засобів чи нематеріальних активів визначається у Товаристві нормами підпункту 14.1.138 ст. 14 Податкового кодексу України, чинного на дату придбання та строком експлуатації більше одного року. Таким чином у звітному періоді межа суттєвості становить 20 тис. грн. Застосовуючи межу суттєвості для визнання придбаних активів, та строк експлуатації більше одного року станом на 31.12.2023 р. у складі основних засобів обліковується комп'ютер балансовою вартістю в розмірі 9 тис. грн. (рядок 1010 Балансу), первісна вартість 17 тис. грн., амортизація звітного періоду склала 8 тис. грн. та принтер балансовою вартістю в розмірі 9 тис. грн. (рядок 1010 Балансу), первісна вартість 32 тис. грн., амортизація звітного періоду склала 8 тис. грн.

Нарахування амортизації по об'єктах основних засобів, проводиться прямолінійним способом виходячи з терміну корисного використання кожного об'єкта. Нарахування амортизації основних засобів починається з необхідному для його використання.

Відповідно до наказу №1 АГ від 25.01.2021 р. відбулося прийняття до обліку і введення в експлуатацію об'єкта права інтелектуальної власності – програмної продукції "BAS: бухгалтерія" в кількості 1 (одна) одиниця вартістю 18 000,00 грн. (вісімнадцять тисяч гривень 00 копійок).

Станом на 31.12.2023 основні засоби становлять 85 тис. грн. первісна вартість 125 тис. грн., амортизація звітного періоду склала 40 тис. грн.

Станом на 15.11.2023 р. на ТОВ «ІНВЕСТДІО» основні засоби інвентаризовано і визначено доцільність їх подальшого використання в господарській діяльності (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Облік основних засобів і інших малоцінних необоротних активів на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дт	Кт
1	Отримані безоплатно основні засоби	1531	745
2	Отримані безоплатно інші малоцінні необоротні активи	1531	745
3	Введено в експлуатацію основні засоби	104	1531
4	Введено в експлуатацію інші малоцінні необоротні активи	1121	1531
5	Нараховано 100% при введенні в експлуатацію Інших малоцінних необоротних активів	92	1321
6	Нараховано амортизацію основних засобів	92	131

Джерело: сформовано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

4.2.3. Перевірка дебіторської та кредиторської заборгованості

Дебіторська заборгованість Товариства є поточною, яка утворюється на підставі договорів, рахунків на оплату товарів послуг з господарської діяльності та погашається документами у формі накладних та актами виконаних робіт.

За період, що перевірявся заборгованість з оплати за отриманими послугами відсутня. Поршень термінів з оплати товарів і послуг за рахунками і договорами та віднесення таких сум на витрати відповідно актів виконаних робіт немає.

Товариство проводить аналіз та оцінку рівня кредитного ризику з використанням індивідуального підходу. Оскільки ця дебіторська заборгованість є поточною, Товариство оцінює її за сумою первісного рахунку фактури, тому що вплив дисконтування є несуттєвим. За цим активом рівень кредитного ризику визначений Товариством як дуже низький. Очікуваний кредитний збиток у фінансовій звітності Товариства не визнається, так як його розмір є несуттєвим.

Дебіторська заборгованість Товариства не має забезпечення. Станом на 31.12.2023 р. безнадійна або прострочена дебіторська заборгованість відсутня.

Залишок дебіторської заборгованості:

- по рахунку 631 в сумі 22 123,36 грн утворився на підставі оплачених послуг виконавцям на 2023 рік (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Залишок дебіторської заборгованості на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

631	22 123,36
ДУ "Агенство з розвитку інфраструктури фондового ринку України	3600,00
АФ-ОП-П21768 від 04.10.2021	3600,00
Карбон ЛТД ТОВ	14 190,00
№26/20 від 22.05.20	14 190,00
ФОП Прилипко В.С.	1 658,34
№СФ-0000513 від 01.09.2021	1 658,34
ТОВ «СВІЧ ГРУП»	500,02
акт-рах.СФ-00000033	500,02
ФОП Бобровський Сергій Вікторович	2 175,00
ДОГОВІР № 1С/01/0121 від 19012021 обл.БАС Корп	2 175,00
ТОВ "Компанія Інноваційних Рішень"	2 516,13
рах № КІР/УК -0094153	2 516,13
Разом	22 123,36

Джерело: сформовано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

Оплата за отримані товари і послуги здійснюється на підставі договорів та рахунків виконавців вчасно. Віднесення оплачених видатків на витрат здійснюється на підставі триманих актів вчасно.

Залишок кредиторської заборгованості:

- по рахунку 631 в сумі 165,84 грн утворився на підставі оплачених послуг виконавцям на 2023 рік (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Залишок кредиторської заборгованості на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

631	165,84
ПАТ Київстар	165,84
Без № від 21.06.2019 (О/р 9054540)	165,84
Разом	165,84

Джерело: сформовано автором на основі внутрішніх документів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»

Довгострокові зобов'язання. Станом на 31.12.2023 р. довгострокові зобов'язання відсутні.

Поточні зобов'язання Станом на 31.12.2023 р. поточні зобов'язання відсутні.

4.3 Перевірка фінансової звітності

У періоді, що перевіряється Товариство подавало проміжну фінансову звітність до контролюючих органів та НКЦПФР. Подача звітності відбувалась без порушення встановлених термінів.

4.4 Перевірка касової дисципліни та дотримання ліміту залишку готівки в касі

Касові операції в Товаристві відбуваються у відповідності до Положення про касову дисципліну, затвердженого наказом директора Товариства № 2 від 04.06.2019 р., яке складено згідно з вимогами Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. Дане Положення про касову дисципліну (далі – Положення) визначає:

- правила роботи з готівковими коштами та відповідальність за їх порушення у ТОВ «ІНВЕСТУДІО»;
- порядок розрахунку ліміту залишку готівки в касі, та строки здавання виручки;
- порядок ведення касової книги та права підпису касових документів.

За період, що перевірявся, через касу Товариства проводились операції тільки з видачі заробітної плати працівникам Товариства.

Встановлений ліміт залишку готівки в касі Товариства - нуль гривень. Порушень ліміту залишку готівки не встановлено.

Касова книга ведеться в електронному вигляді у комп'ютерній програмі для ведення бухгалтерського обліку Товариства BAS «Business automation software», роздрукована за період 01.01.2023 по 31.12.2023. Прошита, пронумерована та скріплена печаткою. Ведеться без порушень.

5. Перевірка проведення щорічної інвентаризації.

З метою забезпечення своєчасного та повного проведення інвентаризації у визначених законодавством випадках, відповідно до ст. 10 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та Положення про проведення інвентаризації активів і зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 у Товаристві наказом № 19

від 04.12.2019 р. створена постійно діюча інвентаризаційна комісія у складі: заступника директора Костилян В.А. – голова комісії; члени комісії: головний бухгалтер Петрук Ю.В.; професіонала з торгівлі цінними паперами Тягнирядно О.М. Наказом визначені функції комісії та відповідальність голови та членів комісії.

З метою забезпечення повноти та достовірності відображення даних у річній фінансовій звітності, керуючись Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV, Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879, Порядком подання фінансової звітності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419, а також іншими нормативними документами, у період з 01 по 05.11.2023 р. проведена повна інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, документів і розрахунків з перевіркою їх фактичної наявності та документального підтвердження у присутності матеріально відповідальних осіб.

За результатами проведеної інвентаризації згідно з протоколом від 15.11.2023 р. розбіжностей між фактичною наявністю активів та зобов'язань і даними бухгалтерського обліку, які наводяться в інвентаризаційних описах, звіряльних відомостях та актах інвентаризації – не виявлено.

3.2. Рекомендації щодо оптимізації процесів внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах

В сучасному еволюційному контексті аудиторської діяльності, особливе місце займає питання оптимізації процесів внутрішнього аудиту, особливо у небанківських фінансових установах. З огляду на зростаючу складність фінансових операцій, зміни у регуляторному середовищі та підвищення вимог до прозорості та відповідальності, є необхідним вдосконалювати традиційні методи аудиту, адаптуючи їх до сучасних викликів. Така адаптація передбачає не тільки

впровадження новітніх технологій, але й реорганізацію процесів, підвищення кваліфікації персоналу та розвиток нових підходів до аналізу та оцінки ризиків.

У цьому контексті, виникає потреба розробці конкретних рекомендацій для оптимізації процесів внутрішнього аудиту. Важливо визначити, які саме аспекти внутрішнього аудиту потребують удосконалення та які конкретні кроки можуть бути здійснені для підвищення ефективності, точності, та відповідності аудиторської роботи сучасним стандартам та очікуванням. Це охоплює широкий спектр аспектів, від технологічних інновацій до організаційних змін, і відіграє ключову роль у забезпеченні довіри та впевненості у фінансових висновках, які робить установа [19, С. 45].

Головні рекомендації, які можна дати аудиторам фінансових небанківських установ є:

1. Вдосконалення процесів збору та аналізу даних

- Автоматизація збору даних: Використання автоматизованих інструментів для збору даних може значно збільшити ефективність аудиторських перевірок, знижуючи час та зусилля, необхідні для ручного збору інформації.
- Застосування розширеної аналітики: Використання розширеної аналітики для обробки зібраних даних дозволяє глибше аналізувати фінансові операції, виявляти незвичайні шаблони та потенційні ризики.

2. Підвищення компетенцій та навчання персоналу

- Навчання та розвиток персоналу: Систематичне навчання та професійний розвиток аудиторів у сферах новітніх технологій, аналітичних інструментів та інноваційних методів аудиту.
- Воркшопи та семінари: Регулярні тренінги та воркшопи для ознайомлення персоналу з найкращими практиками та новими підходами у сфері внутрішнього аудиту.

3. Застосування сучасних ІТ-рішень

- Інтегровані Аудиторські Платформи: Розробка та впровадження інтегрованих ІТ-рішень, що забезпечують централізований доступ до даних, інструментів аналізу та звітності.

- **Забезпечення Безпеки Даних:** Впровадження сучасних стандартів кібербезпеки для захисту конфіденційної інформації та даних аудиту.

4. Вдосконалення комунікаційних стратегій

- **Прозорість та звітність:** Впровадження чітких процедур звітності та комунікації результатів аудиту до керівництва та зацікавлених сторін.

- **Використання візуалізації даних:** Застосування візуальних інструментів для наочного представлення результатів аудиту, що сприяє кращому розумінню та прийняттю рішень.

Отже, оптимізація процесів внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах через застосування автоматизації, розширеної аналітики, навчання персоналу та використання сучасних ІТ-рішень сприятиме збільшенню ефективності, точності та надійності аудиторських висновків. Такий підхід дозволить аудиторам краще адаптуватися до зростаючих вимог сучасного бізнес-середовища та ефективно управляти труднощами та викликами, що постають перед внутрішнім аудитом.

3.3. Стратегії інноваційного розвитку внутрішнього аудиту в контексті глобальних тенденцій

У сучасному світі, де складність бізнес-процесів постійно зростає, внутрішній аудит зіштовхується з рядом викликів, ключовим з яких залишається людський фактор. Людська помилка, суб'єктивність оцінок та обмеженість ресурсів ставлять під сумнів ефективність традиційних методів аудиту. У цьому контексті, з огляду на глобальні тенденції розвитку технологій, виникає нагальна потреба у впровадженні технологічних рішень для оптимізації процесу внутрішнього аудиту. Використання інноваційних підходів, таких як штучний інтелект, машинне навчання, розширена аналітика та обробка великих даних, може кардинально трансформувати практику внутрішнього аудиту, підвищуючи її точність, об'єктивність та загальну ефективність [18, С. 133].

З метою нівелювання зазначених проблем, під час дослідження виникла необхідність розробки стратегій інноваційного розвитку внутрішнього аудиту, які дозволять аудиторам зменшувати вплив людського фактору, суб'єктивність оцінок при створенні аудиторських висновків. Серед таких стратегій можна виділити:

1. Стратегія «Інтеграції» – це стратегія впровадження штучного інтелекту та машинного навчання в аудиторські процеси. Впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання для автоматизації та підвищення точності аудиторських процесів. Це включає використання алгоритмів для аналізу великих обсягів даних, ідентифікації аномалій, виявлення шаблонів ризиків та прогнозування потенційних фінансових відхилень.

Ця стратегія вирішує проблеми низької ефективності проведення внутрішнього аудиту за рахунок скорочення часу на аналіз даних, зниження ймовірності людської помилки, виявлення складних фінансових махінацій.

Для впровадження цієї стратегії «Інтеграції» в будь-які фінансовій небанківській установі передбачаються наступні етапи:

а) Етап «Аналіз поточної системи». Цей етап передбачає оцінку поточної системи аудиту для виявлення областей, де можливе впровадження ШІ та машинного навчання. На цьому етапі відбувається виявлення ключових потреб та проблем, які можуть бути вирішені за допомогою цих технологій.

б) Етап «Вибір технологій та інструментів». Цей етап передбачає Вибір найбільш підходящих технологій ШІ та машинного навчання, що відповідають специфіці аудиторської діяльності. Головною задачею на цьому етапі є виконання пілотних проектів з обмеженим обсягом для оцінки ефективності та виявлення можливих викликів.

в) Етап «Інтеграція та навчання» На цьому етапі відбувається інтеграція ШІ з існуючими системами, забезпечення сумісності нових технологій з існуючими аудиторськими системами, організація тренінгів та семінарів для аудиторів з метою підвищення рівня обізнаності та навичок роботи з новими технологіями.

г) Етап «Розробка та впровадження моделей». Цей етап передбачає розробку спеціалізованих алгоритмів машинного навчання для аналізу даних, ідентифікації

ризиків та виявлення аномалій. На цьому етапі передбачається проведення фінального тестування для перевірки точності та надійності моделей, налаштування параметрів для оптимізації результатів.

Стратегія використання штучного інтелекту дає перевагу аудитору в швидкості проведення аналізу діяльності компанії. Штучний інтелект, який використовується при цій стратегії за лічені секунди може проаналізувати набір даних, що відображають господарську діяльність, провести дослідження діяльності компанії у відповідності до законодавства та надати слушні рекомендації аудитору.

Важливим є аспекти, що потребують врахування при впровадженні стратегії, а саме:

- Безпека та конфіденційність даних: Забезпечення захисту персональних даних та конфіденційної інформації, відповідність нормам GDPR та іншим правовим вимогам.

- Етичні виміри: Вирішення етичних питань, пов'язаних з використанням ШІ, зокрема уникнення упереджень та забезпечення прозорості алгоритмів.

- Оцінка впливу на стейкхолдерів: Аналіз впливу впровадження ШІ на клієнтів, співробітників та інших зацікавлених сторін.

- Адаптація до змінюваних умов: Розробка гнучких моделей, які можна адаптувати до змін у законодавстві, ринкових умов або внутрішніх процедур.

2. Стратегія «Централізації» – це стратегія розробки та впровадження інтегрованих платформ, що забезпечують зв'язок між різними аудиторськими інструментами та базами даних. Це дозволить ефективно збирати, аналізувати та візуалізувати дані, забезпечуючи глибший та більш комплексний огляд фінансового стану установи.

Ця стратегія вирішує проблеми прихованості інформації, що використовується аудитором при дослідженні. Головна задача мати швидкий та безпечний доступ до всіх даних, які є в компанії. Ця стратегія дозволяє мінімізувати можливість умисних чи неумисних викривлень інформації, на підставі якої аудитор робить висновки. Стратегія дозволяє інтегрувати дані з різних джерел для

повноцінного аудиту, забезпечення оперативного доступу до інформації, підвищення якості аудиторських висновків.

Для впровадження цієї стратегії «Централізації» в будь-якій фінансовій небанківській установі передбачаються наступні етапи:

а) Етап «Діагностика існуючих процесів». Цей етап передбачає аналіз поточних аудиторських процедур та систем для виявлення потреб у інтеграції та автоматизації. Також етап передбачає визначення основних функціональних вимог: Ідентифікація ключових вимог до платформи, включаючи функціональність, масштабованість, доступність та безпеку.

б) Етап «Вибір платформи та інструментів». Етап передбачає дослідження наявних інтегрованих аудиторських платформ і вибір найбільш підходящих рішень на ринку. На цьому етапі виникає потреба в оцінці функціональності та відповідності обраних платформ через тестування та демонстрацію [9, С. 123].

в) Етап «Інтеграція та налаштування». На цьому етапі відбувається технічна інтеграція та забезпечення сумісності нової платформи з існуючими ІТ-системами та базами даних. Налаштування платформи для задоволення унікальних потреб та вимог аудиторської діяльності.

Важливим є аспекти, що потребують врахування при впровадженні стратегії, а саме:

- Безпека та конфіденційність даних: Забезпечення захисту персональних даних та конфіденційної інформації, відповідність нормам GDPR та іншим правовим вимогам.

- Інтеграція з іншими системами: Забезпечення ефективної інтеграції з іншими фінансовими та управлінськими системами.

- Функціональність та гнучкість: Розробка платформи з урахуванням потреби у гнучкості та адаптації до змінюваних умов та вимог.

- Залучення зацікавлених сторін: Врахування інтересів та очікувань усіх зацікавлених сторін, включаючи аудиторів, керівництво та регуляторів.

Отже, запровадження інноваційних стратегій в області внутрішнього аудиту, зокрема інтеграція штучного інтелекту та машинного навчання та розвиток

інтегрованих аудиторських платформ є критично важливими для відповідності сучасним вимогам ефективності та глибини аудиторської перевірки. Ці стратегії відкривають нові можливості для підвищення точності, швидкості обробки даних та здатності глибоко аналізувати фінансову інформацію, тим самим забезпечуючи більш якісні та об'єктивні аудиторські висновки. Використання передових технологій, таких як ШІ, машинне навчання та біг дата, дозволяє аудиторам виявляти складні взаємозв'язки та тенденції, які можуть бути непомітні при традиційних методах аналізу, та пропонувати більш обґрунтовані рекомендації щодо управління ризиками та покращення бізнес-процесів.

Однак, із запровадженням цих стратегій пов'язані певні виклики, зокрема необхідність забезпечення безпеки даних, відповідності нормам конфіденційності, а також розвитку відповідних навичок та компетенцій серед аудиторського персоналу. Також важливим є забезпечення інтеграції нових систем з існуючими аудиторськими процесами та їх гнучкість для адаптації до змінних умов та потреб.

Отже, успішне впровадження цих інноваційних стратегій вимагає комплексного підходу, який включає технічну експертизу, стратегічне планування та постійне навчання та розвиток.

Висновки до розділу 3

Аналіз системи внутрішнього аудиту ТОВ «ІНВЕСТУДІО» свідчить про високий рівень організації процесів, відповідність нормативним вимогам та ефективність здійснення перевірок господарської діяльності. Перевірка фінансових операцій, внутрішніх політик та процесів управління ризиками засвідчила надійність існуючих механізмів контролю. Проте, з огляду на сучасні виклики, є необхідність у впровадженні інноваційних підходів для підвищення ефективності аудиторських процедур, зокрема через застосування автоматизації та сучасних технологій аналізу даних.

Рекомендації щодо оптимізації внутрішнього аудиту охоплюють такі ключові аспекти: удосконалення збору та аналізу даних через автоматизацію, підвищення кваліфікації персоналу, інтеграцію сучасних ІТ-рішень та

впровадження нових комунікаційних стратегій. Зокрема, розробка централізованих платформ для збору і аналізу даних, а також інтеграція штучного інтелекту можуть значно підвищити точність та ефективність аудиторської роботи. Крім того, необхідність адаптації до постійних змін у регуляторному середовищі вимагає впровадження гнучких і стратегічно орієнтованих підходів.

Стратегії інноваційного розвитку внутрішнього аудиту, такі як використання штучного інтелекту, машинного навчання та інтегрованих платформ, дозволять забезпечити глибший аналіз, зменшити вплив людського фактору та підвищити прозорість аудиторських процедур. Ці заходи сприятимуть підвищенню довіри до аудиторських висновків як з боку клієнтів, так і регуляторів, водночас підтримуючи фінансову стабільність компанії. Успішне впровадження таких інноваційних підходів вимагатиме комплексної стратегії, спрямованої на технічну інтеграцію, навчання персоналу та дотримання вимог безпеки даних.

ВИСНОВКИ

В цьому дослідженні було проведено всебічне дослідження актуальної проблематики внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах, основна увага в якому була зосереджена на виявленні та розв'язанні сучасних викликів, що стоять перед аудиторською діяльністю. Головною проблемою, яка була виявлена в ході дослідження, є необхідність адаптації традиційних методів аудиту до швидко змінюваного технологічного та регуляторного середовища.

Нами було визначено, що ключ до вирішення цієї проблеми полягає у впровадженні інноваційних технологій та методів, які можуть значно покращити ефективність, точність та надійність аудиторських процесів. Зокрема, було розроблено рекомендації щодо інтеграції штучного інтелекту, машинного навчання та розширеної аналітики, які відкривають нові можливості для аналізу великих обсягів даних, виявлення фінансових аномалій та більш ефективного управління ризиками.

У ході дослідження було демонстровано, що застосування цих інноваційних підходів дозволяє не лише відповідати сучасним вимогам регуляторного середовища, але й сприяє підвищенню якості аудиторських послуг та забезпечує більшу довіру до фінансової звітності установи. В роботі було також підкреслено важливість навчання та розвитку персоналу для ефективного впровадження та використання нових технологій.

Проаналізувавши діяльність компанії та основні її показники можна з впевненістю засвідчити, що в умовах військового стану в 2023 році компанія є фінансово-стабільною і здатною покрити всі свої поточні та довгострокові зобов'язання, що підвищує інвестиційну привабливість і конкурентну перевагу.

Взагалі, товариство має низький ризик, що пов'язано з фінансовими інструментами, в які здійснює інвестування. Протягом 2023 р. інвестиції Товариства здійснювалися виключно в цінні папери з нульовим ризиком, а саме в ОВДП. Також депозити розміщувалися виключно в державних банках або в банках з іноземним капіталом. В 2023 році в Товаристві було відсутнє порушення

нормативу концентрації кредитного ризику на одного контрагента.

За результатами проведеної перевірки Товариства «ІНВЕСТУДІО» за період з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року включно можна зробити наступні висновки.

Розмір власного капіталу Товариства на 31.12.2023 р. відповідає вимогам п. 12 розд. 3 Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами), затверджених рішенням НКЦПФР № 1281 від 23.07.2013 р. (із змінами та доповненнями).

Під час дослідження особливу увагу було приділено саме пруденційним нормативам, які показали наступне:

Показник мінімального розміру регулятивного капіталу у 2021 році становив 1 039 808,28 грн, у 2022 році зріс на 13,09% до 1 175 742,61 грн, а у 2023 році збільшився ще на 5,16% і досяг 1 236 493,54 грн. Усі роки показник перевищує норматив у 1 000 000,00 грн, що є позитивним явищем, адже свідчить про стабільність капіталу та виконання нормативних вимог. Норматив адекватності регулятивного капіталу у 2021 році був на рівні 1082,65%, у 2022 році значно знизився до 109,37% (-89,90%), а у 2023 році зріс до 115,27% (+5,40% відносно попереднього року). Незважаючи на це значне зниження у 2022 році, усі роки норматив значно перевищував мінімально необхідний рівень у 8,00%, що є позитивним фактором для фінансової стійкості установи.

Норматив адекватності капіталу першого рівня у 2021 році був 1082,65%, знизився до 109,37% у 2022 році (-89,90%) та досяг 115,27% у 2023 році (+5,40% відносно 2022 року). Як і у випадку з попереднім показником, цей норматив значно перевищував мінімально необхідний рівень у 4,50%, що свідчить про достатність високоякісного капіталу.

Коефіцієнт фінансового левериджу зменшився з 0,0935 у 2021 році до 0,0599 у 2022 році (-35,93%) та 0,04 у 2023 році (-33,22%). Така динаміка є позитивною, адже коефіцієнт залишається в межах нормативу (від 0 до 3), що вказує на низький рівень ризику і збалансованість структури капіталу.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився з 15,17 у 2021 році до 11,32 у 2022 році (-25,42%), проте у 2023 році значно зріс до 19,63 (+73,40% відносно 2022 року). Цей показник у всі роки значно перевищував норматив у 0,2, що є позитивним явищем, адже свідчить про високу здатність установи швидко виконувати свої зобов'язання.

Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента у 2021 році становив 8,47%, у 2022 році зріс до 11,32% (+33,67%), а у 2023 році значно збільшився до 43,37% (+283,08% відносно 2022 року). Хоча показник залишається у межах нормативу (не більше 100%), таке зростання свідчить про збільшення залежності від окремих контрагентів, що може негативно вплинути на фінансову стійкість у разі їхньої ненадійності.

Отже, загалом фінансові показники демонструють позитивну динаміку у виконанні нормативів. Однак значне зростання концентрації кредитного ризику у 2023 році є потенційною загрозою, яка потребує уваги, адже воно може свідчити про ризиковану стратегію взаємодії з окремими контрагентами.

Проведений на підставі аналізу інформації внутрішній аудит діяльності Товариства, основної діяльності та внутрішніх документів, є підтвердженням наступних висновків:

1. Організація та ведення бухгалтерського обліку поточної діяльності, процедура прийняття і реалізація рішень учасників Товариства дає справжнє і повне уявлення про реальний склад активів та пасивів товариства. Фінансові звіти справедливо й достовірно відображають фінансовий стан Товариства станом на 31 грудня 2023 р., результат діяльності і рух грошових коштів за 2023 р.

2. Складання фінансових документів та бухгалтерських звітів, розрахунково-касових документів, правочини Товариства, фінансова і статистична звітність, відповідає основним принципам системи бухгалтерського обліку та існуючим законодавчим та нормативним вимогам. Звіти готуються і надаються до ДПІ, Пенсійного фонду, Головного управління статистики, своєчасно та в повному обсязі.

3. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей і основних засобів, підтвердила, що оцінка товарно-матеріальних запасів, основних засобів, їх фактична наявність, відповідає даним бухгалтерської звітності.

4. Показники ліквідності, які розраховані згідно Рішення НКЦПФР №2381 відображають фінансову стійкість та платоспроможність Товариства. Відповідність їх значень нормативним сприяє попередженню ризиків в Товаристві.

5. Внутрішні документи Товариства та розпорядчі документи чітко регламентують здійснення повноважень працівниками Товариства.

6. Перелік процедур, пов'язаних із здійсненням фінансового моніторингу, що виконуються працівниками Товариства, відповідають вимогам чинного законодавства України, у тому числі нормативно-правовим актам НКЦПФР.

7. Вимоги, що встановлені установчими документами, внутрішніми Правилами та Положеннями, максимально якісно виконуються посадовими особами і персоналом, у межах виданих НКЦПФР ліцензій на право провадження діяльності з торгівлі цінними паперами та депозитарної діяльності зберігача.

8. Випадків перевищення повноважень, фактів зловживання службовим становищем, розкрадань, порушень чинного законодавства, у тому числі нормативно-правових актів НКЦПФР не виявлено. Скарги від клієнтів не надходили.

9. За організацію постійного контролю за дотриманням працівниками Товариства встановлених процедур проведення операцій, функцій та повноважень згідно з покладеними на них обов'язками, відповідає внутрішній контролер. Це сприяє попередженню порушень та покращенню системи внутрішнього контролю.

10. Порушень, які можуть завдати шкоди інтересам засновникам Товариства, державі, клієнтам або третім особам, не має.

Також, проаналізувавши діяльність підприємства розроблено наступні пропозиції та рекомендації оптимізації процесів на ТОВ «ІНВЕСТУДІО»:

1. Мінімізувати ризик втрати документів шляхом впорядкування діловодства, удосконалення номенклатури справ, класифікації та умов зберігання документів. Всі документи компанії мають бути поділені на категорії та звітні

періоди. Розташування має бути зручним та зберігатись в швидкому доступі для управлінського апарату. Виключати наявність дублікатів та файлів з однаковими назвами. Документи, що мають однакову сутність але відрізняються за періодом мають мати однакову назву з позначкою періоду.

2. Розробити алгоритм встановлення віддалених ділових відносин, а саме запровадити систему Bank ID для проведення дистанційної верифікації клієнтів. Відповідно до рекомендації розробити внутрішні положення ведення такої діяльності.

3. Впровадити використання сервісів КЕП/ЕЦП з метою дистанційного підписання документів із клієнтами та впровадження електронного документообігу.

4. З метою мінімізації впливу стратегічного ризику розробити та затвердити бізнес-стратегію Товариства на 2025 р.

Загалом, у магістерській роботі було досягнуто поставленої мети, якою було виявлення та розробка ефективних шляхів оптимізації внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах. Висновки та рекомендації, представлені у роботі, мають значний потенціал для покращення практики внутрішнього аудиту та можуть бути використані як практичне керівництво для аудиторів та управлінського персоналу фінансових установ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонова О. В., Гудкова С. В. Методологічні аспекти внутрішнього аудиту фінансових послуг. Фінансовий простір, 2020. Вип. 4. С. 15-18.
2. Барановський В. О. Ефективність внутрішнього аудиту у фінансових небанківських установах. Економіка і держава, 2021. № 5. С. 102-106.
3. Білик Ю. П., Гончарук І. М. Оцінка ризиків у внутрішньому аудиті фінансових установ. Економічний вісник університету, 2022. Вип. 9. С. 47-52.
4. Борисенко Л. П., Морозов О. В. Впровадження внутрішнього аудиту в умовах трансформації фінансового сектору. Вісник економічної науки України, 2023. № 2. С. 78-82.
5. Боженко Н. С. Внутрішній аудит як елемент корпоративного управління. Фінансові послуги, 2020. № 3. С. 38-42.
6. Боярчук В. М., Кравець Л. В. Система внутрішнього контролю та аудиту у небанківських фінансових установах. Економіка і прогнозування, 2021. Вип. 4. С. 22-26.
7. Буковецький Р. П. Стандарти внутрішнього аудиту: українська практика. Проблеми і перспективи економіки та управління, 2022. № 1. С. 56-59.
8. Василенко Т. А., Литвин С. І. Методичні підходи до організації внутрішнього аудиту у фінансових компаніях. Вісник Київського національного університету, 2023. № 3. С. 44-48.
9. Вовк І. М. Контроль і аудит фінансових ризиків у небанківських установах. Економічний вісник Одеського національного університету, 2021. Т. 26, вип. 2. С. 130-133.
10. Гавриленко К. С. Аудит фінансових операцій в страхових компаніях: методичні аспекти. Економіка та держава, 2020. Вип. 7. С. 123-126.
11. Гнатюк Ю. В., Боярчук А. О. Внутрішній аудит як засіб підвищення фінансової стабільності небанківських установ. Бізнес і суспільство, 2022. Вип. 5. С. 64-67.

12. Гончарук І. В. Сучасні підходи до внутрішнього аудиту в умовах цифровізації фінансових установ. Причорноморські економічні студії, 2023. Вип. 8. С. 45-49.
13. Данилюк О. О., Ковальчук М. В. Роль внутрішнього аудиту у фінансовому управлінні небанківських установ. Економічний дискурс, 2022. № 4. С. 19-24.
14. Дем'янчук В. Л., Колесник Т. О. Внутрішній аудит як механізм забезпечення фінансової прозорості. Фінансовий вісник, 2021. № 6. С. 102-105.
15. Жукова О. П. Організація внутрішнього контролю та аудиту у фінансових компаніях. Економічні науки, 2023. Вип. 7. С. 117-120.
16. Зарудна Н. В., Лисюк О. А. Оцінка ефективності внутрішнього аудиту у небанківських установах. Економіка та управління, 2021. Вип. 2. С. 89-92.
17. Іванова А. О., Шевченко Л. П. Внутрішній аудит у страхових компаніях: ключові виклики. Вісник наукових досліджень, 2020. № 3. С. 56-59.
18. Коваленко І. С., Литвиненко Т. В. Методологія проведення внутрішнього аудиту фінансових установ. Фінансовий простір, 2022. № 5. С. 12-15.
19. Корнійчук О. І. Управління ризиками через внутрішній аудит у небанківських фінансових установах. Економічні студії, 2023. Вип. 9. С. 40-43.
20. Костирко А. Г., Божко О. С. Внутрішній аудит фінансових операцій у страхових компаніях. Фінанси і кредит, 2021. № 2. С. 67-71.
21. Кравченко Т. Л. Ефективність внутрішнього аудиту в управлінні фінансовими компаніями. Економіка сьогодні, 2023. Вип. 1. С. 74-78.
22. Кузьменко Р. І., Баран В. М. Інноваційні підходи до внутрішнього аудиту фінансових послуг. Вісник економічної науки України, 2021. Вип. 6. С. 32-35.
23. Кузик Н.П. Галузеві особливості як визначальна складова аудиту фінансової звітності аграрних підприємств. Бухгалтерський облік, оподаткування та контроль в умовах міжнародної економічної інтеграції: збірник тез доповідей Всеукр. наук.-практ. конф. 10 жовтня 2019 р.) К.: НУБіП України, 2019. С. 226–229.

24. Левицька Л. О. Стандартизація внутрішнього аудиту в Україні. Проблеми та перспективи розвитку економіки, 2020. № 3. С. 95-98.
25. Литвиненко Т. М. Методи внутрішнього аудиту в небанківських фінансових установах. Вісник економічного університету, 2023. Вип. 3. С. 61-64.
26. Мазур О. І. Внутрішній аудит як інструмент управління ризиками. Фінансовий ринок, 2021. Вип. 5. С. 110-113.
27. Марченко В. С. Оцінка ризиків у внутрішньому аудиті фінансових небанківських установ. Економічний форум, 2022. Вип. 2. С. 90-93.
28. Мельник Т. Г., Мазур Т. В. Внутрішній аудит в умовах діджиталізації фінансового сектору. Економічна теорія і практика, 2020. № 4. С. 58-61.
29. Мельянкova Л.В. Організація та методика аудиту розрахунків з оплати праці. Zbiór artykułów naukowych. "Economy. Zarządzanie. East European". Polska. Roznan, 2016р. 33-42 с.
30. Назаренко К. О., Шевченко Н. І. Підходи до оцінки внутрішнього аудиту у небанківських установах. Вісник економічних досліджень, 2023. Вип. 10. С. 125-128.
31. Ніколаєнко О. П., Соколовська О. С. Оцінка ефективності внутрішнього аудиту фінансових послуг. Причорноморські економічні студії, 2021. № 3. С. 49-52.
32. Олійник Л. В., Стельмах Т. Г. Внутрішній аудит та управління фінансовими ризиками у страхових компаніях. Економічний простір, 2020. Вип. 2. С. 93-96.
33. Остапчук Ю. М., Білик Ю. П. Аудит фінансових послуг у небанківських установах: сучасні виклики. Фінанси України, 2023. № 1. С. 67-70.
34. Павлович М. І., Карпенко Н. А. Методичне забезпечення внутрішнього аудиту у фінансових компаніях. Вісник економіки, 2021. № 7. С. 110-113.
35. Попович Т. М., Підгайний Ю. І. Внутрішній аудит як складова фінансового управління. Економіка та держава, 2022. Вип. 5. С. 91-94.
36. Радченко О. В. Організація внутрішнього аудиту у страхових компаніях. Бізнес Інформ, 2020. № 3. С. 56-59.

37. Рубан Л. О. Управління ризиками через внутрішній аудит у фінансових установах. Вісник університету, 2023. № 2. С. 43-46.
38. Савченко М. В., Іваненко К. Л. Розвиток внутрішнього аудиту у фінансових небанківських установах. Економічний простір, 2021. Вип. 6. С. 117-120.
39. Самойленко І. О., Корнієнко Н. А. Методичні підходи до оцінки внутрішнього аудиту фінансових послуг. Проблеми сучасної економіки, 2022. № 4. С. 83-86.
40. Сапожнікова Л. Г., Ігнатенко С. В. Вплив внутрішнього аудиту на фінансову прозорість страхових компаній. Фінансовий вісник, 2023. № 3. С. 105-108.
41. Сидоренко Р. Л. Особливості внутрішнього аудиту в умовах глобалізації фінансового ринку. Економіка та суспільство, 2020. Вип. 7. С. 67-70.
42. Сидоров А. В., Олійник О. М. Оцінка ефективності внутрішнього аудиту у небанківських установах. Економічний вісник, 2023. № 8. С. 98-102.
43. Скляр І. О. Аудит ризиків у фінансових небанківських установах: методичні рекомендації. Бізнес і суспільство, 2021. № 2. С. 76-79.
44. Соловйов В. В., Литвинюк О. М. Оцінка результативності внутрішнього аудиту страхових компаній. Економічні дослідження, 2022. № 3. С. 58-61.
45. Стеценко Т. І. Методологія внутрішнього аудиту у фінансових установах України. Вісник економічних досліджень, 2020. Вип. 5. С. 39-42.
46. Сухаренко П. В., Білан С. П. Внутрішній аудит як засіб управління ризиками у небанківських фінансових установах. Фінанси і кредит, 2021. № 6. С. 127-130.
47. Тарасова Н. В. Контроль фінансових ризиків через внутрішній аудит у фінансових компаніях. Бізнес Інформ, 2023. Вип. 4. С. 121-124.
48. Ткачук І. В., Пономаренко Р. М. Системи внутрішнього аудиту у небанківських установах. Фінансовий простір, 2022. Вип. 9. С. 80-83.

49. Третяк А. В., Жукова О. П. Підходи до організації внутрішнього аудиту в страхових компаніях. Економіка та державне управління, 2020. № 1. С. 65-68.
50. Троян О. М., Юхимчук П. П. Впровадження внутрішнього аудиту у фінансових компаніях. Проблеми сучасної економіки, 2021. Вип. 10. С. 56-59.
51. Трухан С. Г., Корнійчук О. В. Стратегічні підходи до внутрішнього аудиту у фінансових установах. Вісник Київського університету, 2023. № 5. С. 78-81.
52. Уманець О. В., Коваль В. М. Ризик-менеджмент у фінансових небанківських установах: роль внутрішнього аудиту. Фінанси і кредит, 2022. № 4. С. 91-94.
53. Усатюк Л. С., Кушніренко І. М. Контроль та внутрішній аудит у фінансових установах. Причорноморські економічні студії, 2021. № 7. С. 120-123.
54. Федоренко Л. Г., Мельничук О. Л. Внутрішній аудит як елемент корпоративного управління. Економіка і суспільство, 2020. Вип. 3. С. 47-50.
55. Філіпова І. П. Внутрішній аудит у фінансових установах як засіб підвищення прозорості. Бізнес і сучасність, 2023. № 2. С. 45-48.
56. Фіщук Т. О., Мартинюк М. К. Аудит у небанківських установах: методи та підходи. Вісник економічних досліджень, 2022. Вип. 11. С. 89-92.
57. Хоменко О. П., Тимошенко К. Л. Роль внутрішнього аудиту у забезпеченні фінансової стабільності небанківських установ. Бізнес Інформ, 2021. № 9. С. 68-71.
58. Хом'як Н. В. Організація внутрішнього аудиту у фінансових компаніях в Україні. Економічні науки, 2023. Вип. 3. С. 133-136.
59. Цветкова О. М., Гордієнко О. С. Методи оцінки ефективності внутрішнього аудиту у небанківських фінансових установах. Економіка і держава, 2020. № 7. С. 110-113.
60. Черняк Ю. С., Бойко Л. П. Оцінка системи внутрішнього аудиту у фінансових послугах. Вісник економічних наук, 2022. № 6. С. 102-105.
61. Шаповал І. В., Струтинський С. П. Аудит ризиків у фінансових установах: методичні аспекти. Фінансовий простір, 2021. № 3. С. 57-60.

62. Шевчук В. І., Василенко Т. С. Підходи до організації внутрішнього аудиту у страхових компаніях. Економічний вісник, 2023. Вип. 8. С. 49-52.
63. Шевчук К., Дзигун А. Методичні аспекти аудиту формування доходів підприємства. Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: Міжнародний збірник наукових праць. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. С. 449-456.
64. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів України. URL: <http://old.nssmc.gov.ua/activities/annual> (дата звернення 05.10.24).
65. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення 05.10.24).
66. Електронний ресурс для створення схем та проектів. URL: <https://miro.com/> (дата звернення 21.10.24).
67. Інформаційний ресурс «Мінфін». URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення 20.10.24).
68. Закон України «Про затвердження Комплексної програми розвитку фінансового сектору України» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0391500-15/page2> (дата звернення 14.11.23).
69. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України № 3480-IV від 23 лютого 2006 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 31, ст. 268).
70. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України № 1953-IX від 14 грудня 2021 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 3-4, ст.10).
71. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України № 448/96-ВР від 30 жовтня 1996 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 51, ст.292).
72. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України № 361-IX від 6 грудня 2019 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст.171).
73. Рішення «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу - діяльності з торгівлі фінансовими

інструментами № 208 від 21.02.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0349-24#Text> (дата звернення 05.10.24).

74. Про затвердження Порядку видачі, зупинення дії та анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 982 від 21.10.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1563-21> (дата звернення 05.10.24).

75. Про затвердження Вимог (правил) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 640 від 03.11.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0062-21#Text> (дата звернення 08.10.24).

76. Про затвердження Вимог до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 641 від 03.11.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0060-21#Text> (дата звернення 08.10.24).

77. Рішення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 1221 від 29.09.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1221863-22#Text> (дата звернення 10.10.24).

78. Про затвердження Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності торговців цінними паперами до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 1283 від 25.09.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1737-12#Text> (дата звернення 08.10.24).

79. Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних

паперів та фондового ринку: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 176 від 11.03.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1071-24#Text> (дата звернення 15.10.24).

80. Про затвердження Положення про порядок атестації фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 319 від 25.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0868-20#Text> (дата звернення 21.10.24).

81. Про затвердження Положення про рекламу: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) № 63 від 22.01.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0247-13#Text> (дата звернення 20.10.24).

82. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління Національного банку України від 21.02.2018 № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18#Text> (дата звернення 29.10.24).

83. Natalya Kuzyk, Kateryna Shevchuk, Maryna Kruhla, Vladyslav Aloslyn. Audit Of Financial Reporting As A Tool For Investment Attractiveness Of Agricultural Business Enterprises. Proceedings of the 2023 International Conference “Economic Science For Rural Development” No 57 Jelgava, LBTU ESAF, 10-12 May 2023, pp. 150-156 DOI: 10.22616/ESRD.2023.57.015 150 (WoS). URL: https://lbtufb.lbtu.lv/conference/economic_science_rural/2023/Latvia_ESRD_57_2023.pdf. (дата звернення: 29.10.2024).

84. Yulia Slobodyanik, Nataliia Zdyrko, Nataliia Kuzyk, Svitlana Sysiuk, Iryna Benko (2022). Audit Of Public Finances: Methodological Issues And The Case Of Ukraine. Independent Journal of Management & Production, Vol. 13 № 3, 76-92 DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v13i3.1900/>
<https://publons.com/dashboard/records/publication/>.

ДОДАТКИ

Додаток А.1

Економічні методи ведення внутрішнього аудиту в фінансових небанківських установах

№ п/п	Метод	Призначення	Формула	Розшифрування
1.	Метод дисконтованих грошових потоків (DCF):	Цей метод використовується для оцінки інвестиційної привабливості проектів або підприємств. Він передбачає приведення майбутніх грошових потоків до їхньої сьогоденної вартості.	$NPV = \sum_{t=1}^T \frac{CF_t}{(1+r)^t}$	де NPV - чиста приведена вартість, CF_t - грошовий потік у періоді t, r - ставка дисконту, T - загальна кількість періодів.
2.	Метод оцінки економічної доданої вартості (EVA):	EVA вимірює прибуток, що залишається після вирахування вартості капіталу. Це показник	$EVA = NOPAT - (WACC \times TotalCapital)$	де NOPAT - чистий операційний прибуток після оподаткування, WACC - середньозважена вартість капіталу, Total Capital -

		економічної ефективності та важливий інструмент для оцінки результативності діяльності.		загальна капіталізація (сума власного та позикового капіталу)
3.	Аналіз точки беззбитковості (Break-even analysis):	Цей метод дозволяє визначити кількість продукції або обсяг послуг, який необхідно реалізувати для покриття всіх витрат	$BEP = \frac{FixedCosts}{(SellingPriceperUnit - VariableCostperUnit)}$	де BEP - точка беззбитковості, Fixed Costs - постійні витрати, Selling Priceper Unit - ціна реалізації одиниці продукції, Variable Costper Unit - змінні витрати на одиницю продукції.
4.	Метод аналізу відхилень:	Використовується для виявлення і аналізу причин відхилень фактичних показників від запланованих	$V = (AQ - SQ) \times SP$	де V - відхилення обсягу, AQ - фактична кількість вироблених одиниць, SQ - стандартна кількість одиниць, що мали бути вироблені, SP - стандартна ціна за одиницю.

		бюджетних або стандартних показників.		
5.	Метод ланцюгових підстановок:	Дозволяє розкласти зміну показника (наприклад, прибутку) на зміну окремих факторів (обсягу продаж, цін, собівартості).	$\Delta P = (S_1 - S_0) \times P_0 + (P_1 - P_0) \times S_1$	де ΔP - зміна прибутку, S - обсяг продаж, P - прибуток на одиницю, індекси 0 та 1 відповідають базовому та звітному періодам відповідно.

Джерело: Розроблено автором на основі [27]

Додаток А.2

План аудиторської перевірки на 2024 рік

№	Тип аудиторських завдань	Тема аудиторських завдань	Мета аудиторських завдань	Об'єкт аудиту	Орієнтований обсяг досліджень	Період, за який проводиться аудит об'єкту	Строки виконання аудиту
1	2	3	4	5	6	7	8
Діяльність з торгівлі фінансовими інструментами							
1.	Аудит відповідності	Оцінка відповідності внутрішніх документів торгівлі фінансовими інструментами цінними паперами	Провести аудит відповідності документів торгівлі цінними паперами згідно з чинним законодавством та нормативними документами	Регламентуючі документи	1. Положення про провадження діяльності з торгівлі цінними паперами 2. Положення про Відділ торгівлі цінними паперами 3. Посадові інструкції працівників Відділу торгівлі цінними паперами	2024 рік та звітний період	червень-серпень 2024 року
		Оцінка відповідності строків подачі звітних документів	Провести аудит строків подання звітності інвестиційної фірми відповідно до регламенту	Місячна та квартальна звітність інвестиційної фірми	1. Місячна та квартальна звітність інвестиційної фірми за січень-грудень 2024 р.	2024 рік та звітний період	кожен квартал 2024 року

		Оцінка відповідності ведення супровідних документів при виконанні операцій та надання консультаційних послуг	Провести перевірку документообігу всіх проведених операцій та наданих послуг	Супровідні документи (договори, декларації, опитувальники, акти, разові замовлення, особові документи клієнтів)	1. Особові справи клієнтів 2. Документи, що відображають операції з торгівлі цінними паперами	2024 рік та звітний період	кожен квартал 2024 року
2.	Аудит ефективності	Оцінка доцільності основної діяльності підприємства	Провести аудит проведених операцій та наданих послуг, визначити доцільність операцій	Звітність інвестиційної фірми, розрахункові дані	1. Розрахунки придбання цінних паперів	2024 рік та звітний період	кожен квартал 2024 року
Діяльність з фінансового моніторингу							
1.	Аудит відповідності	Оцінка відповідності внутрішніх документів що регламентують проведення фінансового моніторингу	Провести аудит відповідності документів проведення фінансового моніторингу, що мають відповідати стандартам	Регламентуючі документи, внутрішні документи	1. Програма здійснення фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО» (з додатками) 2. Правила здійснення фінансового моніторингу ТОВ «ІНВЕСТУДІО», (з додатками) 3. Посадова інструкція відповідального працівника за здійснення фінансового моніторингу професійного учасника ринку цінних паперів ТОВ «ІНВЕСТУДІО»	2024 рік та звітний період	жовтень 2024

					4. Порядок та режим доступу до Правил та Програми здійснення фінансового моніторингу в ТОВ «ІНВЕСТУДІО»		
		Оцінка відповідності методичного забезпечення здійснення фінансового моніторингу	Провести аудит відповідності методичного забезпечення здійснення фінансового моніторингу відповідно до законодавства	Методичні забезпечення	1. Перелік документів для клієнтів з метою ідентифікації; 2. Анкета-опитувальник	2024 рік та звітний період	жовтень 2024
2.	Аудит ефективності	Оцінка організаційного процесу подання даних до Державної служби фінансового моніторингу	Провести аудит процесу подання інформації до ДСФМ	Внутрішні документи СПФМ	Нормативні документи Державної служби фінансового моніторингу	2024 рік та звітний період	жовтень 2024
		Оцінка ефективності проведення роз'яснювальної роботи	Провести аудит ефективності проведення роз'яснювальної роботи	Працівники товариства	Підписані працівниками документи ознайомленості щодо відповідальності за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.	2024 рік та звітний період	жовтень 2024

Діяльність з управління ризиками							
1.	Аудит відповідності	Оцінка організації призначення відповідальних працівників	Провести аудит призначення відповідальних працівників та контролюючих органів що мають відповідати вимогам законодавства	Положення про систему управління ризиками	1. Вищий орган Товариства; 2. Виконавчий орган Товариства; 3. Служба внутрішнього аудиту (контролю); 4. Відповідальний працівник, до повноважень якого належить реалізація функцій СУР.	2024 рік та звітний період	червень-серпень 2024 року
		Оцінка відповідності показників пруденційних нормативів	Провести аудит відповідності розрахунку пруденційних нормативів	Показники, нормативи, коефіцієнти	1. Показник мінімального розміру регулятивного капіталу; 2. Норматив адекватності регулятивного капіталу; 3. Норматив адекватності капіталу першого рівня; 4. Коефіцієнт фінансового леввериджу. 5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності; 6. Норматив концентрації кредитного ризику щодо окремого контрагента, що є банком або інвестиційною фірмою.	2024 рік та звітний період	Серпень - грудень 2024 року
2.	Аудит ефективності	Оцінка ефективності мінімізації операційних ризиків	Провести оцінку відповідності цільової моделі функції управління ризиками	Управління ризиками	1. Правовий ризик. 2. Інформаційно технологічний ризик. 3. Ризик персоналу. 4. Стратегічний ризик	2024 рік та звітний період	Січень - Червень 2024 року

Кадровий облік							
1.	Аудит відповідності	Оцінка відповідності правил внутрішнього розпорядку	Провести аудит відповідності правил внутрішнього розпорядку відповідно до законодавства	Правила внутрішнього розпорядку	1. Загальні положення. 2. Порядок прийняття на роботу та звільнення з роботи працівників. 3. Основні права й обов'язки працівників. 4. Основні права й обов'язки роботодавця. 5. Робочий час і час відпочинку. 6. Заохочення за успіхи в роботі. 7. Відповідальність працівників за порушення трудової дисципліни.	2024 рік та звітний період	Червень-серпень 2024 року
		Оцінка відповідності стану внутрішнього обліку та контролю за трудовими відносинами	Провести аудит відповідності стану внутрішнього обліку та контролю за трудовими відносинами, а саме дотримання положень законодавства про працю	Трудові відносини	1. Загальна кількість працівників; 2. Склад штату на предмет наявності працівників з інвалідністю 3. Відпустки працівників. 4. Організація табельного обліку	2024 рік та звітний період	Серпень-грудень 2024
Бухгалтерський облік і звітність							
1.	Аудит відповідності	Оцінка оплати праці	Провести аудит відповідності оплати праці відповідно нормативним	Первинна документація, договори, поточні забезпечення,	1. Умови дотримання Колективного договору, Положення про оплату праці.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року

			документам і податкового законодавства	податкова та статистична звітність	2. Первинна документація і нарахування заробітної плати. 3. Розрахунки оплати праці. 4. Поточні забезпечення. 5. Податкова та статистична звітність.		
2.	Аудит ефективності	Оцінка необоротних активів та ефективність управління активами	Провести аудит необоротних активів та ефективність управління активами та надати пропозиції щодо стану необоротних активів та ефективності управління активами	Необоротні активи	1. Актив на право користування об'єктом оренди. 2. Основні засоби.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року
		Оцінка стану дебіторської та кредиторської заборгованості	Провести оцінку ефективності управління заборгованістю	Заборгованості	1. Довгострокові зобов'язання. 2. Поточні зобов'язання.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року
3.	Фінансовий аудит	Оцінка стану фінансової звітності	Провести аудит фінансової звітності, строків її подачі	Фінансова Звітність	1. Фінансова звітність.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року
4.	Аудит касової дисципліни	Оцінка стану ведення касової	Провести аудит касової книги	Касова книга	1. Електронна та паперова касова книга.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року

		дисципліни та дотримання залишку готівки в касі					
Статутний та власний капітал							
1.	Аудит відповідності	Оцінка змін статутного капіталу	Провести аудит статутного та власного капіталу	Виписки з банків, Фінансова звітність та рішення засновників.	1. Статутний капітал. 2. Рішення засновників. 3. Виписки банків. 4. Фінансова звітність.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року
Інвентаризація							
1.	Аудит відповідності	Оцінка нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, документів і розрахунків	Провести аудит відповідності нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, документів і розрахунків та їх фактичної наявності	Організація та процес проведення інвентаризаційної комісії	1. Основні засоби. 2. Нематеріальні активи 3. Товарно-матеріальні цінності, 4. Кошти 5. Документи.	2024 рік та звітний період	Грудень 2024 – Січень 2025 року

Джерело: Розроблено автором на основі [30, 31]

Додаток Б.1

Графік проведення аудиторських перевірок в ТОВ «ІНВЕСТУДІО» на 2024 рік

Джерело: Розроблено автором на основі [34]